

Helsingin musiikkifestivaalit turvallisuusnäkökulmasta

Tarkasteltavana Tuska Festival ja Flow Festival

Valtteri Huusko

05/2024

TIIVISTELMÄ

Valtteri Huusko: Helsingin musiikkifestivaalit turvallisuusnäkökulmasta

Opinnäytetyön muoto: tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Nipa Puolamäki (& Miia Kinos)

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tiivistelmä

Suuret yleisötapahtumat ovat tilaisuuksia, jotka vaativat järjestäjiltään erittäin huolellista panostusta turvallisuusasioihin. Tapahtumien turvallisuuden varmistaminen on järjestävien organisaatioiden vastuulla ja heillä on myös korvausvastuu mahdollisten vaaratilanteiden tapahduttua. Tästä syystä tapahtumajärjestäjät suunnittelevat tapahtumien turvallisuusasiat huolellisesti ja viranomaisyhteistyötä hyödyntäen.

Tässä tutkimuksessa on käsitelty kahta Helsingissä järjestettävää, suurta musiikkifestivaalia: Tuska Festival ja Flow Festival. Tutkimus kohdistuu kolmeen viimeiseen järjestyskertaan, jotka molempien festivaalien osalta ovat vuodet 2019, 2022, ja 2023. Vuosina 2020 ja 2021 festivaaleja ei järjestetty koronapandemian vuoksi. Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia festivaalien turvallisuusorganisaatioita sekä järjestäjien varautumista ja ennakointia mahdollisiin vaaratilanteisiin. Tutkimuskykyksenä on selvittää turvallisuusorganisaatioiden rakennetta ja sitä, minkälaisia vaikutuksia niillä on järjestyshäiriöiden sekä muiden turvallisuuspoikkeamien määrään.

Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta festivaalien huolehtivan turvallisuusasioista erittäin hyvin ja asiakkaiden turvallisuus on ensisijaisena festivaaleja suunnitellessa. Tilastotietoa järjestyshäiriöistä tai muista turvallisuuspoikkeamista ei tähän tutkimukseen saatu, mutta molempien festivaalien turvallisuuspäälliköiltä sai luotettavaa tietoa turvallisuusasioista haastatteluiden välityksellä.

Tutkimusmenetelmänä oli laadullinen tutkimus ja tietoa on kerätty aiemmista tutkimuksista, haastatteluista, artikkeleista, lainsäädännöstä sekä viranomaisten ja kaupunkien ohjeistuksista.

Sivumäärä: 38

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 05/2024

Avainsanat: järjestyksenvalvonta, järjestyshäiriöt, turvallisuus, yleinen järjestys ja turvallisuus, yleisötilaisuudet

ABSTRACT

Valtteri Huusko: Music festivals in Helsinki from a safety perspective: Examining Tuska Festival and Flow Festival

Type of thesis: Research-based thesis

Publicity: Public

Supervisor: Nipa Puolamäki (& Miia Kinos)

Degree: Bachelor of police services

Abstract

Large public events are occasions that require meticulous attention to safety from their organizers. Ensuring the safety of these events is the responsibility of the organizing organizations, and they also have liability for compensation in the event of potential hazards. For this reason, event organizers carefully plan safety measures for events, utilizing cooperation with authorities.

This study examines two major music festivals held in Helsinki: Tuska Festival and Flow Festival. The research focuses on the last three editions, which for both festivals are the years 2019, 2022, and 2023. The festivals were not held in 2020 and 2021 due to the COVID-19 pandemic. The aim of the thesis is to investigate the safety organizations of the festivals, as well as the organizers' preparedness and anticipation of potential hazards. The research question aims to elucidate the structure of safety organizations and the impact they have on the number of organizational disruptions and other safety deviations.

As a result of the study, it can be observed that the festivals take care of safety matters very well, with customer safety being a top priority in event planning. Statistical information on organizational disruptions or other safety deviations was not obtained for this study, but reliable information on safety matters was obtained from the safety managers of both festivals through interviews.

The research methodology employed was qualitative research, and information was gathered from previous studies, interviews, articles, legislation, as well as guidelines from authorities and municipalities.

Pages: 38

Month and year of review: 05/2024

Keywords: Security, crowd control, disturbances of public order, safety, public order and safety, public events

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 KIRJALLISUUSKATSAUS	4
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	5
3.1 Laadullinen tutkimus	5
3.2 Haastattelututkimus ja sen toteuttaminen	6
3.2.1 Haastattelututkimus	6
3.2.2 Haastattelujen toteutus	7
4 FESTIVAALIEN ESITTELYT	7
4.1 Tuska Festival	7
4.2 Flow Festival	10
5 FESTIVAALIEN JÄRJESTÄMISEN OHJEISTUS JA LAKIPERUSTA	14
5.1 Helsingin kaupungin ohjeistus yleisötapahtumien järjestämisestä	14
5.2 Helsingin poliisilaitoksen ohjeistus yleisötapahtumien järjestämisestä	14
5.3 Meluilmoitus	16
5.4 Turvallisuus- sekä pelastussuunnitelma	16
5.4.1 Turvallisuussuunnitelma	16
5.4.2 Pelastussuunnitelma	17
5.4.3 Turvallisuusasiakirja	18
5.5 Lakiperusta	18
5.5.1 Kokoontumislain 3. luku: Yleisötilaisuudet	19
5.5.2 Järjestyksenpito	19
6 FESTIVAALIEN TURVALLISUUSORGANISAATIOT	21
6.1 Tuska Festival	21
6.1.1 Turvallisuusorganisaatio	21
6.1.2 Varautuminen ja ennakointi	23
6.1.3 Viranomaisyhteistyö	23
6.1.4 Yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö	24
6.2 Flow Festival	25

6.2.1 Turvallisuusorganisaatio	25
6.2.2 Varautuminen ja ennakointi.....	26
6.2.3 Viranomaisyhteistyö	26
6.2.4 Yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö	27
6.3 Haastattelujen tulosten yhteenveto ja analysointi	27
6.4 Turvallisuuspoikkeamat	28
7 TULOKSET JA POHDINTA	29
7.1 Pohdinta	29
7.2 Mahdolliset jatkotutkimusaiheet	31
7.3 Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden arviointi	31
LÄHTEET	33
LIITE 1	35

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on Helsingissä järjestettävien musiikkifestivaalien tarkastelu turvallisuusnäkökulmasta. Tarkastelun kohteina ovat Suvilahdessa järjestettävät Tuska-Festival sekä Flow-Festival (myöhemmin Tuska ja Flow). Opinnäytetyössä tehtävä tarkastelu perustuu kolmeen edelliseen järjestyskertaan, jotka molemmilla festivaaleilla ovat: 2023, 2022 ja 2019. Vuosina 2020 ja 2021 ei järjestetty kumpaakaan festivaalia koronapandemian vuoksi.

Tuska sekä Flow edustavat musiikkitarjonnaltaan hyvin erilaisia musiikkilajeja Tuskan keskittyessä pääosin metallimusiikkiin, kun taas Flow tarjoaa kuunneltavaksi artisteja monipuolisemmin eri musiikinlajeja edustaen. Molemmat festivaalit järjestetään samalla alueella Helsingin Suvilahdessa. Festivaaleilla on toki molemmilla oma pohjasuunnitelmansa sille, miten tapahtuma alueelle levittäytyy. Kävijämäärältään Flow on Tuskaa suurempi keskimäärin n. 85 000 kävijällä, kun taas Tuskan keskimääräinen kävijämäärä on noin 51 000.

Valitsin tämän aiheen opinnäytetyöhöni, koska olen ollut festivaalivieraana Tuska-festivaaleilla useita kertoja, enkä ole koskaan huomannut siellä minkäänlaisia turvallisuuspoikkeamia. Olen miettinyt, johtuuko tämä pelkästään sattumasta, vai onko Tuska todella niin turvallinen festivaali. Flow-festivaaleilla en ole koskaan ollut, mutta lehtien ja muiden medioiden kautta olen ymmärtänyt, että Flow:ssa on turvallisuuspoikkeamia enemmän, vaikka niiden määrän suhteuttaisi suurempaan kävijämäärään.

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on selvittää, onko kokemilleni eroavaisuuksille faktapohjaa sekä selvittää, mistä mahdolliset erot johtuvat. Olen ollut yhteydessä molempien festivaalien turvallisuudesta vastaaviin henkilöihin ja saanut heiltä tietoa festivaalien turvallisuuspoikkeamista sekä haastatellut heitä festivaaleihin liittyvien turvallisuusasioiden tiimoilta. Haastattelin opinnäytetyötä varten Tuska Festivalin sekä Flow Festivalin turvallisuuspäälliköitä, eli haastateltavana oli kaksi henkilöä. Näiden haastattelujen kautta sain tiedon, että turvallisuuspäälliköt ovat käytännössä ainoat henkilöt, joilla on aiheeseen soveltuvaa tietoa opinnäytetyössä käsitellyllä aikavälillä.

Opinnäytetyön pohjana ovat seuraavat kysymykset:

Minkälaiset turvallisuusorganisaatiot festivaaleilla on?

Onko festivaalien välillä eroja turvallisuuspoikkeamissa ja niiden määrässä?

Millä tavoin festivaalit pyrkivät ehkäisemään poikkeamia festivaalien turvallisuudessa?

Onko turvallisuuspoikkeamien määrässä tapahtunut muutoksia tutkimuksen käsittämällä aikavälillä?

Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota festivaalien turvallisuuteen liittyvää tietoa sekä haastatteluihin perustuvaa faktaa tarkastelun muodossa. Tarkastelun tuloksia voi soveltuvin osin käyttää apuna

tulevien festivaalien turvallisuusasioita suunniteltaessa. Tutkimuksen tulokset soveltuvat käytettäväksi myös muiden festivaalien järjestelyissä varsinkin Helsingin alueella mutta myös muualla Suomessa.

Tavoitteenani oli tehdä opinnäytetyöstäni julkinen, joten rajasin poliisin järjestelmät ja muut poliisilähteet pois työstä. Myös muut viranomaislähteet jätin pois, koska festivaalien järjestäminen on tiukasti lakeihin, kaupunkien, poliisilaitosten sekä pelastusviranomaisten ohjeistuksiin perustuvaa ja molemmat tässä opinnäytetyössä käsitellyt festivaalit noudattavat eri viranomaisten antamia ohjeistuksia tarkasti, joten esimerkiksi pelastusviranomaisilta ei olisi saanut välttämättä mitään arvokasta lisätietoa. Molemmat festivaalit ovat myös olleet tarkasteluajankohtana rauhallisia tapahtumia, eikä poliisia tai pelastusviranomaisia ole tarvittu muutamia poliisin suorittamia kiinniottoja ja pieniä ensihoidollisia tehtäviä lukuun ottamatta, joten siltäkään osalta ei olisi saanut olennaista lisätietoa.

Opinnäytetyössä on käytetty tekoälyä apuna opinnäytetyön rungon luomisessa sekä tiivistelmän kääntämisessä englannin kielelle. Englanninkielinen tiivistelmä on tarkastettu oikeamuotoiseksi ja kielipillisesti oikeaksi käännökseksi.

2 KIRJALLISUUSKATSAUS

Festivaalien järjestämiseen liittyen on kirjoitettu opinnäytetyötasoisia oppaita sekä muita ohjeistuksia lähinnä yleisellä tasolla järjestämiseen liittyen. Töitä, joissa käsitellään asiaa koko festivaalin turvallisuusnäkökulmaan keskittyen ei juurikaan ole. Oppaissa ja ohjeissa toki kerrotaan turvallisuusasioista yleisesti ja niistä vaatimuksista, joita turvallisuusasiat festivaalien järjestämiselle asettavat. Vertailevaa tutkimusta festivaalien välillä olevista eroissa ei ole tehty.

Flow Festivalin osalta löydettävissä on Päivi Aron, Heidi Ålanderin, Laura Hokkasen, Susanne Korvan ja Minna Virkkulan Oulun ammattikorkeakoulua varten tekemä artikkeli vuodelta 2023. Kyseisessä artikkelissa on haastateltu Flow Festivalin kävijöitä festivaalien vastuullisuuden ja turvallisuuden tiimoilta. Artikkelin mukaan festivaalikävijät olivat kokeneet olonsa festivaaleilla turvallisiksi eivätkä kävijät olleet kokeneet turvallisuushuolia. Artikkelia varten haastatellut ihmiset olivat kokeneet havaittavan turvallisuuden tärkeäksi, koska se vaikuttaa suoraan festivaalikävijän turvallisuuden tunteeseen. (Aro ym. 2023)

Pelastussuunnitelman tekemisen pohjalta Antti Lukkari on tehnyt opinnäytetyön ”Ulkoilmatapahtuman pelastussuunnitelma: Musiikkifestivaalien turvallisuus ja riskien arviointi” Jyväskylän ammattikorkeakoululle vuonna 2017. Kyseisessä opinnäytetyössä käsitellään myös festivaalien turvallisuutta järjestyksenvallvonnan näkökulmasta mutta siinä ei avata turvallisuusorganisaatioiden

rakennetta. Lukkariin opinnäytetyössä on haastateltu joukkoa ihmisiä, joilla on kokemusta ulkoilma-tapahtumista asiakkaan ominaisuudessa. Haastattelujen perusteella Lukkari pyrki saamaan tietoa, miten hyvin festivaalikävijät ovat perillä festivaalien turvallisuusasioista. Haastattelujen tuloksena Lukkari totesi turvallisuusasioiden olevan tärkeitä festivaalivieraille mutta keskimääräistä festivaalivierasta ei välttämättä kiinnosta perehtyä turvallisuusasioihin sen syvällisemmin vaan he luottavat festivaalijärjestäjiin siinä, että turvallisuusasioista on huolehdittu asianmukaisesti ja riittävästi. (Lukkari 2017, 32)

Iris Sundelinin Humanistista ammattikorkeakoulua varten vuonna 2023 tekemässä opinnäytetyössä ”Tapahtumaturvallisuus osana asiakaskokemusta” keskitytään asiakkaiden kokemuksiin musiikkita-pahtumissa. Sundelin on käyttänyt työssään määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää ja laatinut musiikkitapahtumien asiakkaille kyselyn tapahtumien turvallisuusasioista. Kyselyn perusteella Sundelin totesi, että tapahtumien turvallisuus on konkreettinen asia, jolla on vaikutusta myös asiakkaiden tapahtumaan osallistumishalukkuuteen. Yhtenevästi Päivi Aron ym. artikkelin kanssa Sundelinin opinnäytetyössä todetaan näkyvien turvallisuusjärjestelyjen olevan suuri tekijä asiakkaiden turvallisuudentunteen luomisessa. (Sundelin 2023, 34)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Laadullinen tutkimus

Jari Metsämuuronen kirjoittaa kirjassaan: Laadullisen tutkimuksen perusteet, että laadullista tutkimusta saattaa olla vaikea määrittää. Metsämuuronen mukaan laadullisen tutkimuksen käsite sisältää joukon tutkinnallisia tutkimuskäytäntöjä, joiden metodologia eroaa toisistaan. Laadullisella eli kvalitatiivisella tutkimuksella ei ole Metsämuuronen kirjan mukaan selkeää teoriaa, joka koskisi pelkästään laadullista tutkimusta. (Metsämuuronen 2008, 9)

Anneli Sarajärven ja Jouni Tuomen kirjassa: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi nostetaan esiin laadullisen tutkimuksen määrittely teoreettiseen tai empiiriseen tutkimukseen. Kirjan mukaan laadulliseksi tutkimukseksi voidaan katsoa kaikki sellainen tutkimus, mikä jää jäljelle numeroaineistojen ja tilastollisten menetelmien jäätyä pois aineistosta. Sarajärven ja Tuomen kirjassa yhdeksi laadullisen tutkimuksen peruskulmakiviksi mainitaan havaintojen teoriapitoisuus. Havaintojen teoriapitoisuus merkitsee sitä, että yksilön käsityksellä ilmiöstä, tutkimuksessa käytetyillä välineillä sekä tutkittavalle ilmiöille annetuilla merkityksillä on vaikutusta tutkimuksen lopputuloksiin. (Sarajärvi & Tuomi 2017, 16,17)

Matti Grönfors esittää kirjassaan: Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät kvalitatiivisten eli laadullisten tutkimusmenetelmien olevan tulevaisuudessa suurempi. Kvantitatiivisten tai tilastollisten menetelmien rinnalle tarvitaan Grönforsin mukaan laadullista tutkimusta, koska teknologian kehittyessä voimakkaasti saattaa inhimillinen tekijä tilastojen ja numeroiden takana jäädä unohtuksi. Pelkästään tilastoihin ja muihin numeerisiin arvoihin perustuvat tutkimukset johtavat Grönforsin mukaan helposti teknokraattisiin, eli pelkästään tilastotietoon tai numeraalisiin arvoihin perustuviin tuloksiin unohtaen tavallisten ihmisten tarpeet, toiveet ja tunteet. (Grönfors 2011, 4)

Yleinen keino uuden aineiston kerääminen on kerätä se haastatteluiden kautta. Tällä keinolla tutkija voi vaikuttaa siihen, minkälaista aineistoa haastattelun avulla saadaan. Haastattelun avulla tutkimuksen kohdentaminen työn kannalta olennaiseen suuntaan on tutkijan määriteltävissä. Määrittely onnistuu rajaamalla haastateltavia työn kannalta olennaisin seikoin. (Ronkainen ym. 2011, 108–110)

Opinnäytetyössäni käsitellyt festivaalien turvallisuusorganisaatioiden rakenteet ja muut turvallisuusmenettelyt selvitin haastatteleamalla festivaalien turvallisuusasioista vastaavia henkilöitä. Tavoitteenani oli haastatella festivaalien turvallisuuspäälliköitä sekä muita henkilöitä, jotka festivaalien turvallisuuteen olennaisesti liittyvät. Asiaa tutkiessani kävi kuitenkin ilmi, että ainoat henkilöt, joilla näitä olennaisia tietoja on, ovat festivaalien turvallisuuspäälliköt. Muiden henkilöiden osalta on tapahtunut paljon vaihtelua, koska järjestyksenvalvontahenkilöstö on vaihtunut käytännössä kokonaan vuosittain.

3.2 Haastattelututkimus ja sen toteuttaminen

3.2.1 Haastattelututkimus

Anu Haikansalon ja Timo Koranderin poliisiammattikorkeakoulua varten tekemässä opinnäytetyöohjeessa kerrotaan laadulliseen tutkimukseen rinnastetun haastattelun olevan hyvä keino kerätä aineistoa. Haastatteluista saadun aineiston analysointiin on olemassa monia tapoja ja usein perustavat kuten, vastausten ryhmittely ovat riittäviä. (Haikansalo & Korander 2024, 23)

Sirkka Hirsjärvi ja Helena Hurme käsittelevät haastattelututkimusta kirjassaan: Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Hirsjärvi ja Hurme kertovat haastattelun suureksi eduksi sen joustavan luonteen. Haastateltavaan ollaan suorassa vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa ja hänelle annetaan mahdollisuus tuoda asioita esille mahdollisimman vapaasti. Haastattelun etuna tutkimusmuotona on myös saatujen tietojen syventäminen esimerkiksi mielipiteiden perustelulla. Tarpeen mukaan voi myös esittää lisäkysymyksiä. Hirsjärven ja Hurmeen kirjassa nostetaan esiin myös haastatteluiden mahdollisia haittapuolia. Haittapuoliksi mainitaan kirjassa esimerkiksi haastatteluiden aikaa vievä luonne; haastattelut on sovittava hyvissä ajoin ja aikataulut

sovitettava, haastateltavien löytäminen saattaa myös olla haasteellista ja kun haastattelut on suoritettu, niiden litterointi vie paljon aikaa. Hirsjärvi ja Hurme toteavat kirjassaan myös, että haastattelut saattavat sisältää virhelähteitä, kuten esimerkiksi haastateltavan taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia. (Hirsjärvi & Hurme 2022, luku 3.2 Haastattelu vai kyselylomake)

3.2.2 Haastattelujen toteutus

Tätä opinnäytetyötä varten haastattelin kahta henkilöä, Tuska Festivalin turvallisuuspäällikkö Kai Kuhakaria sekä Flow Festivalin turvallisuuspäällikkö Ari Soljaa. Haastattelut toteutin henkilöhaastatteluina, joiden kysymyspohjana olivat kysymykset, jotka ovat tämän opinnäytetyön liitteenä. Haastattelut on litteroitu ja siirretty tähän opinnäytetyöhön analyysin muodossa. Haastattelujen lisäksi kävin turvallisuuspäälliköiden kanssa sähköpostikeskusteluja saadakseni tarkennusta joihinkin vastauksiin ja mahdollisten lisätietojen saamiseksi. Haastattelujen tuloksia käyn läpi analysoiden festivaalien turvallisuusorganisaatioita käsittelevässä luvussa sekä myöhemmin lisää pohdintaluvussa. Käsittelen tuloksia myös mahdollisten lisätutkimusten valossa omassa kappaleessaan.

4 FESTIVAALIEN ESITTELYT

4.1 Tuska Festival

Tuska Festivalin järjestävä organisaatio kertoo Tuska Festivalin verkkosivuilla festivaalin olevan erityisesti raskaampaan musiikkiin keskittyvä festivaali, jota on järjestetty vuodesta 1998 alkaen. Ensimmäinen Tuska Festival oli kaksipäiväinen ja järjestettiin sisätapahtumana Tavastia-klubilla. Vuosina 1999 ja 2000 Tuska järjestettiin nykyään jo puretuilla VR:n makasiineilla. Vuonna 2001 Tuska järjestettiin Kaisaniemen puistossa, joka säilyi järjestyspaikkana aina vuoteen 2010 asti. Vuodesta 2011 alkaen festivaali on järjestetty nykyisellä paikallaan Helsingin Suvilahdessa. (Tuska Festival 2024)

Kävijämäärältään Tuska on ollut jatkuvasti kasvava festivaali. Ensimmäisten järjestyskertojen alle 10 000 kävijästä festivaali on kasvanut viimevuotiseen kävijäennätykseen eli 63 000 kävijään. Suvilahdessa on festivaalin pohjakarttaa muutettu vuosien varrella jonkin verran mutta suurimman muutoksen se koki vuonna 2019, kun festivaalin sisäänkäynti siirrettiin kauppakeskus Redin läheisyyteen aiemmasta sijainnistaan Parrukadulta. (Tuska Festival 2024)

Tuska Festivalin kävijöiden keski-ikä on 34 vuotta, joka on noin viisi vuotta korkeampi kuin Flow-festivaaleilla kävijöiden. Tuska Festival Oy:n toimitusjohtaja Eeka Mäkynen antoi vuonna 2018 Ilta-lehdelle haastattelun, jossa hän kertoi, että Tuskan vieraiden koulutustaso on verrattain korkea, jota

Mäkynen pitää yhtenä syynä järjestyshäiriöiden pieneen määrään. Mäkynen kertoo samassa haastattelussa, että Tuska Festivaaleilla vieraiden alkoholin kulutus on muihin festivaaleihin verrattuna tilastoissa ensimmäisenä, mutta festivaalivieraat käyttäytyvät siitä huolimatta erittäin hyvin. (IL-jätiselvitys: Tässä ovat Suomen pahimmat rähinäfestarit, Iltalehti 14.7.2018)

Tässä opinnäytetyössä käsiteltyjen vuosien keskimääräinen kävijämäärä Tuska-festivaaleilla on n. 52 000 kävijää. Vuodesta 2019 kävijämäärät ovat kasvaneet; vuonna 2022, koronapandemian jälkeen, kävijöitä oli 49 000 ja vuonna 2023 ennätysmäärä 63 000. Kasvun määrä on ollut suhteessa melko suurta, mutta kävijöiden määrän kasvu ei kuitenkaan ole juurikaan vaikuttanut turvallisuuspoikkeamien määrään. Festivaalikävijöiden keski-ikä on pysynyt käsitellyllä aikavälillä jokseenkin samana. (Tuska Festival 2024)

Tuskan musiikkitarjonta on pääasiassa raskaamman musiikin esiintyjistä koostuvaa. Jokaisena kolmena päivänä on yksi niin sanottu pääesiintyjä, eli kansainvälisesti tunnettu ja menestynyt yhtye, jolla on suuri määrä faneja ympäri maailmaa ja jota tullaan katsomaan ulkomailtakin. Metallifestivaaleja ei ole määrällisesti yhtä paljon kuin ns. valtavirtafestivaaleja, joten Tuskan kävijöissä on melko paljon myös ulkomailta tulleita, joilla ei ole mahdollisuutta omassa kotimaassaan käydä suurilla metallimusiikkiin keskittyvillä festivaaleilla. (Tuska Festival 2024)

Esiintymislavoja Tuskassa on ollut tässä opinnäytetyössä käsiteltyinä vuosina neljä:

1. Päälava, jolla esiintyvät festivaalien suurimmat ja eniten yleisöä vetävät artistit. Päälavan edustalle mahtuu seisomakatsomoon määrällisesti eniten katsojia. Päälavan katsomo on kattamaton, eli yleisö on niin sanotusti taivasalla. Päälavan edustalle on aidattu turva-aidoin pienempi alue estämään yleisömassan painetta.
2. Telttalava, joka on nimensä mukaisesti suuressa teltassa oleva esiintymislava. Teltta tarjoaa osalle yleisöstä suojan sateelta, mutta seiniä siinä ei ole, joten esiintymisten seuraaminen onnistuu myös teltan ulkopuolelta.
3. Sivulava, joka kolmanneksi suurin esiintymislava. Sivulavan edustalla on tilaa lähes yhtä suurelle yleisölle kuin päälavan edustalla. Päälavan mukaisesti sivulavan yleisö on taivasalla.
4. Sisälava, joka sijaitsee jossain alueen sisätiloista. Suvilahti on aikaisemmin ollut energiatuotantoalue, joten alueella on entisiä teollisuushalleja, jotka toimivat nykyisin klubeina, joissa voi järjestää konserteja. Vuonna 2019 Tuskan sisälava oli Kattilahallissa, johon mahtui noin 600–700 katsojaa. Vuosina 2022 ja 2023 Tuskan sisälava oli Tiivistämössä, jonka yleisökapasiteetti on pienempi; n. 450 henkilöä.

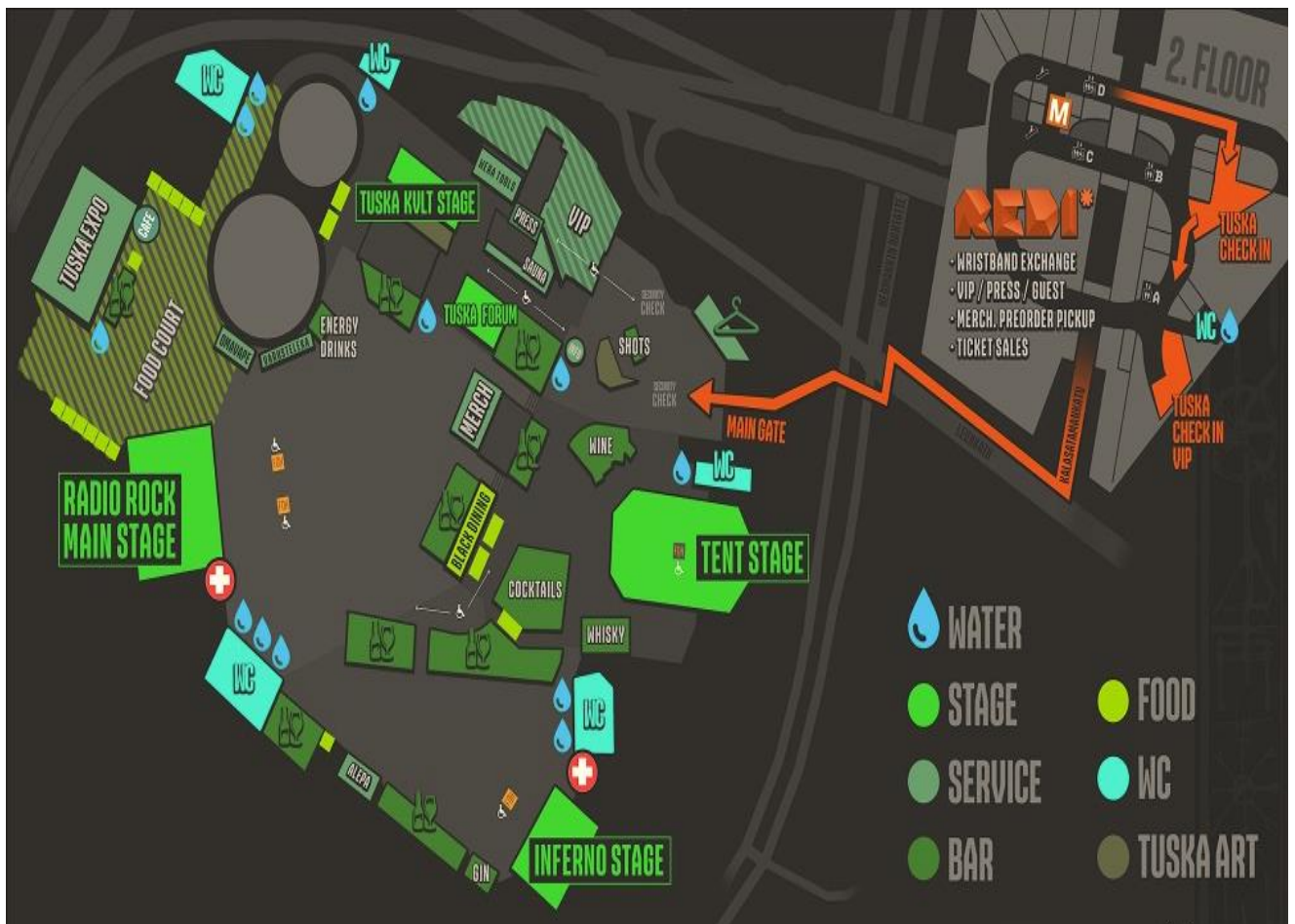
Tuska Festival on suuri festivaali myös kansainvälisellä mittapuulla muihin metallimusiikin festivaaleihin verrattuna. Artistien ja kävijöiden määrällä mitattuna Tuska on yksi pohjoismaiden suurimmista

metallifestivaaleista. Vuoden 2023 Tuska Festival oli loppuunmyyty, eli kaikkina kolmena päivänä oli alueen kävijöille määritelty maksimikapasiteetti täynnä. (Tuska Festival 2024)

Konserttien lisäksi Tuskassa on ollut viime vuosina paneelikeskusteluja, joissa festivaaleilla esiintyvät artistit keskustelevat musiikista ja muista metalligenreen liittyvistä asioista. Festivaalialueella on myös ollut Tuska-Expo, jossa eri yrittäjien hakemuksen perusteella valitut yritykset ovat olleet esittelemässä ja myymässä tuotteitaan. (Tuska Festival 2024)

Ravitsemispalveluita Tuskan alueella tarjoavat monet ruoka-alan yritykset, joista saa monenlaisia ruokia. Tuskan alue on kielletty alle 18-vuotiailta, joten alkoholin anniskeluun ei tarvitse omia alueita, vaan alkoholijuomien kanssa saa vapaasti kulkea alueella. Alkoholin myyntipisteitä on alueella ollut myös runsaasti ja niissä tarjoillaan mietojen alkoholijuomien lisäksi myös väkeviä alkoholijuomia. Omia alkoholijuomia ei festivaalialueelle saa viedä. (Tuska Festival 2024)

Tuska Festivalin turvallisuuspäällikkö Kai Kuhakari kertoi haastateltaessa festivaalialueen olevan ympäriinsä aidattu ja aitoihin kiinnitetyillä näköesteillä estetään aitojen ulkopuolella olevien näkemistä alueen sisälle. Aluetta ympäröivää aitaa vartioidaan järjestyksenvalvojien ja vartijoiden toimesta kellon ympäri festivaalien keston ajan asiattomien henkilöiden alueelle pääsyn estämiseksi. Ympäri vuorokautista vartiointia tarvitsevat myös artistien esiintymistarvikkeet, joita säilytetään alueella.



Kuva 1: Tuska Festivalin aluekartta vuodelta 2023.

4.2 Flow Festival

Flow festivaalia on järjestetty vuodesta 2004 alkaen. Alun perin festivaali oli huomattavasti pienempi klubitapahtuma, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Helsingissä, nyttemmin jo puretuilla VR:n makasiineilla, eli samassa paikassa, kuin Tuska Festival sen siirtyessä Tavastia-klubilta ulkotiloihin. VR:n makasiineilla Flow:ta järjestettiin vielä vuonna 2005, jonka jälkeen seuraavana vuonna Flow järjestettiin hajautettuna kahteen paikkaan Helsingin keskustan alueella. Niin sanottu päätapahtuma oli Kalliossa ja klubityyliset konsertit järjestettiin Senaatintorin lähetyvillä Valkoisessa salissa. Vuonna 2007 Flow muutti Suvilahteen, jossa festivaali on siitä alkaen järjestetty. (Flow Festival 2024)

Tuska Festivalin tavoin myös Flow on tasaisesti kasvattanut kävijämääräänsä alkuvuosien n. 10 000 kävijästä viime vuosien 90 000 kävijään. Flow festivaalin Tuskaan verrattuna suurempi kävijämäärä selittyy hieman suuremmalla festivaalialueella. Tässä opinnäytetyössä käsiteltynä ajanjaksona keskimääräinen kävijämäärä on ollut noin 87 000. Flow festivaaleilla kävijöiden keski-ikä on hieman alle 30 vuotta, joka on Tuska festivaalin keskimääräistä kävijää n. viisi vuotta nuorempi. (Flow Festival 2024)

Flow Festivalin musiikkitarjonta on enemmän ns. valtaväestöön vetoavaa ja siellä esiintyvät artistit edustavat monenlaisia musiikinlajeja. Flow:n artistien katsotaan kuitenkin edustavan ns. valtavirtaa, jolla Flow tavoittaa kävijöikseen mahdollisimman suuren määrän eri artistien faneja. Flow Festivalin ei katsota edustavan mitään tiettyä musiikinhaaraa vaan se keskittyy laajemmin populaarimusiikkiin. Flow tarjoaa kävijöilleen myös suuren määrän muuta nähtävää musiikin lisäksi. Flow esittelee itsensä musiikkifestivaalin lisäksi kaupunkikulttuurin edistäjänä. Festivaalin alueella on musiikin lisäksi nähtävillä monenlaisia taide-esityksiä. (Flow Festival 2024)

Esiintymislavoja Flow Festivaleilla on seitsemän:

1. Päälava, jolla esiintyvät festivaalien suurimmat artistit. Päälavan edustalle mahtuu suurin yleisö. Tuska Festivalin tavoin Flow:n päälava on kattamaton. Päälavan edustalle on Tuskan tavoin aidattu turva-aidoilla pienempi alue helpottamaan yleisön painetta.
2. Silver Arena, joka on sijoitettu suureen teltaan. Teltan yleisökapasiteetti on noin 15 000 ja se on Tuskan telttaa suurempi. Flow Festival ilmoittaa verkkosivuillaan teltan ulkomitoiksi 60 X 75 metriä.
3. Balloon 360-lava, joka on pyöreän muotoinen ja yleisö voi seurata esiintyjää joka puolelta lavaa. Lavan yleisökapasiteetti on n. 1000 henkilöä istumakatsomossa.
4. Black tent-lava, joka on myös teltan sisällä mutta Silver-arenaa pienempi. Black tent-lavan yleisökapasiteetti on noin 5000 henkilöä.
5. The other sound X Sun effects on Suvilahden vanhan voimalaitoksen tilassa oleva esiintymispaikka, jossa yleisö voi seurata kokeellisempia musiikkiesityksiä sekä poikkitaiteellisia esityksiä.
6. Resident advisor front yard on merikonttien rajaama alue, joka jäljittelee tanssiklubien tunnelmaa.
7. X Garden on myös klubitunnelmaa jäljittelevä tila, jossa musiikkitarjonta keskittyy tanssimusiikkiin.

Esiintymislavojen lisäksi Flow:n alueella on muuhun kuin musiikkiin keskittyviä taidekokonaisuuksia eri tiloissa. Tuskan tavoin Flow hyödyntää entisen energialaitoksen tiloja järjestelyissään. (Flow Festival 2024)

Flow Festivalin sisäänkäynti on eri puolella aluetta kuin Tuskan. Flow:n sisäänkäynti sijaitsee Parrukadulla Sörnäisten puolella. Molempien festivaalien vaatesäilytyspisteet sijaitsevat porttien läheisyydessä ja niissä on miehitys festivaalien aukioloaikoina. Sisäänkäynnin yhteydessä on molemmilla festivaaleilla myös turvallisuustarkastus, josta kerrotaan seikkaperäisemmin myöhemmin tässä opinäytetyössä.

Ravitsemispalveluiden osalta Flow tarjoaa enemmän ruokavaihtoehtoja kuin Tuska ja keskittyy tarjonnassaan kasvis- ja lähiruokiin. Alkoholitarjonnaltaan Flow eroaa Tuskasta sillä, että siellä ei tarjota väkeviä alkoholijuomia lainkaan. Tuskan tavoin myös Flow on kielletty alle 18-vuotiailta, joten

alueella ei tarvitse olla erillisiä anniskelualueita. Omia alkoholijuomia ei festivaalialueelle saa viedä.
(Flow Festival 2024)

Flow Festivalin turvallisuuspäällikkö Ari Solja kertoi haastateltaessa, että Tuskan tavoin Flow Festivalin alue on aidattu ja aitoihin on kiinnitetty näköesteet, eli alueen ulkopuolelta ei näe festivaalialueen sisälle. Kuten Tuskassa, myös Flow:n aluetta ympäröivää aitaa sekä artistien esiintymistarvikkeita vartioidaan ympärivuorokauden vartijoiden järjestyksenvälvojen sekä vartijoiden toimesta.



Kuva 2: Flow Festivalin aluekartta vuodelta 2022

5 FESTIVAALIEN JÄRJESTÄMISEN OHJEISTUS JA LAKIPERUSTA

5.1 Helsingin kaupungin ohjeistus yleisötapahtumien järjestämisestä

Helsingin kaupungin verkkosivuilta löytyy yleisötapahtuman järjestämiseen tarvittavat lomakkeet, joilla yleisötapahtuman järjestäjä voi hakea tapahtumalleen tarvittavat luvat. Verkkosivuille on myös listattu muut asiat, jotka tapahtuman järjestäjän tulee ottaa huomioon yleisötapahtumaa järjestäessään. (Helsingin kaupunki 2024)

Helsingin kaupungin vaatimusten mukaan järjestäjän on huolehdittava jätehuollosta jätteenkeräysastioiden riittävällä määrällä sekä niiden tarkoituksenmukaisella sijoittelulla. Järjestäjä on tapahtuman aikana myös vastuussa jätehuoltoon liittyvästä opastuksesta sekä jätehuoltomääräysten mukaisesta jätteiden lajittelusta. Jäteastioiden tyhjentäminen on tehtävä säännöllisesti ja niiden täytyessä. Tapahtuman loputtua täytyy tapahtuma-alue siivota välittömästi. Järjestäjän täytyy myös tehdä jätehuoltosuunnitelma aina kun tapahtuman yleisömäärä ylittää 500 henkilöä eikä alueella ole valmista jätehuoltoa. Jätehuoltosuunnitelma on jätettävä vähintään 30 vuorokautta ennen tapahtuman alkua. Tapahtuman jälkeen on vielä toimitettava loppuraportti, jossa näkyy tapahtumasta aiheutuneet jätemäärät, viimeistään kuukauden kuluttua. (Helsingin kaupunki 2024)

Saniteettitilojen järjestäminen tapahtuma-alueelle on myös järjestäjän vastuulla. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ohjeen mukaan alueella on oltava riittävästi WC-tiloja. Yli tuhannen ihmisen tapahtumassa täytyy WC-tiloja olla yksi jokaista 250 osallistujaa kohden. WC-tilojen huollosta ja tyhjennyksestä on huolehdittava säännöllisesti ja WC-tilat on pidettävä siistinä ja desinfioitava vähintään tyhjennyksen yhteydessä. WC-tilojen läheisyyteen on myös varattava käsienpesumahdollisuus (Valvira, ohje, Dnro 8321/11.02.02.07/2011).

5.2 Helsingin poliisilaitoksen ohjeistus yleisötapahtumien järjestämisestä

Helsingin poliisilaitos vaatii myös ilmoituksen yleisötapahtuman järjestämisestä vähintään viisi vuorokautta ennen tapahtumaa. Tuskan ja Flown tapaisten suurten festivaalien ollessa kyseessä tulee poliisille tehtävä ilmoitus tehdä hyvissä ajoin; mielellään jo tapahtuman suunnittelun alkuvaiheessa. Helsingin poliisilaitos vaatii ilmoituksen kaikista suurista, useiden satojen ihmisten tapahtumista. Festivaalit ovat ominaisluonteeltaan suuria tapahtumia eli tapahtumailmoituksen tekeminen on tehtävä hyvissä ajoin, jotta poliisi pystyy valmistautumaan omien resurssiensa osalta tapahtumaan sekä tekemään tarvittavat selvitykset tapahtuman järjestäjän osalta. Edellä mainittujen määreiden lisäksi ennakoilmoitus pitää tehdä kaikista tapahtumista, jotka kestävät myöhäisiltaan tai yöhön (klo 22.00

jälkeen), tapahtumista, joissa vaaditaan liikenteenohjausta tai järjestyksenvalvontaa, tapahtumista, joissa on alkoholianniskelua sekä tapahtumista, jotka vaativat pelastussuunnittelua. (Poliisi 2024)

Poliisilaitokselle tehtävästä tapahtumailmoituksesta tulisi selvittää kaikki järjestäjän sekä vastuuhenkilöiden yhteystiedot, joista nämä ovat tavoitettavissa tapahtuman aikana, selvitys tapahtuman luonteesta sekä ohjelmasta esiintyjineen, tapahtuman järjestyspaikka ja tarvittaessa paikan omistajan tai haltijan suostumus tapahtuman järjestämiseen, arvio tapahtuman kokonaisyleisömäärästä sekä tapahtuman alkamisaika ja arvioitu päättymisaika. Tapahtumaa varten tehdyt rakennelmat tai muut erityiset välineet pitää myös sisällyttää ilmoitukseen, eli selvitys katsomoista, esiintymisalueista, esiintymislavoista, teltoista/ katoksista sekä äänenvahvistimista. Käytännössä ilmoitukseen tulee lisätä kaikki sellainen, joka on erityisesti festivaalia varten alueelle tuotu ja rakennettu. (Poliisi 2024)

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma tulee sisällyttää tapahtumailmoitukseen. Järjestyksenvalvontasuunnitelma on osa turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Järjestyksenvalvontasuunnitelmasta tulee näkyä kaikki tapahtuman järjestyksenvalvojat nimettynä ja järjestyksenvalvojakortin numerolla varustettuna. Järjestyksenvalvontasuunnitelmasta tulee käydä ilmi, miten järjestyksenvalvojat on tapahtuma-alueelle sijoitettu ja suunnitelmassa pitää huomioida myös tapahtuman ohjelmisto ja järjestyksenvalvojien sijoittelu ohjelman mukaan. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan palataan tarkemmin myöhemmin tässä luvussa oman väliotsikkonsa alla. (Poliisi 2024)

Festivaaleilla tapahtuvaan alkoholin anniskeluun liittyvä tieto lisätään myös tapahtumailmoitukseen, eli miten alkoholianniskelu on järjestetty, eri myyntipisteet ja minkälaista alkoholia tapahtumassa tarjotaan. Valvira valvoo myös alkoholin anniskelua ja vaatii myös festivaalijärjestäjiltä ja festivaalien alueella muilta alkoholia myyviltä toimijoilta anniskeluluvan, jonka myöntää aluehallintovirasto. (Poliisi 2024)

Muita tapahtumailmoituksessa vaadittavia tietoja ovat tiedot mahdollisista avotulista, tiedot musiikin esittämisestä sekä mahdollisesti suunnitelma liikennejärjestelyistä, jos tapahtuma aiheuttaa haittaa liikenteelle esimerkiksi sulkemalla katuja. Mikäli liikennehaittaa tapahtuman johdosta tulee, on tapahtumajärjestäjän järjestettävä paikalle liikenteenohjausta ja siihen tarvittavat henkilöt. Liikenteenohjaajiksi esitettävät henkilöt tulee nimetä tapahtumailmoituksessa henkilötunnuksineen, jotta poliisi voi selvittää henkilöiden soveltuvuuden liikenteenohjaustehtäviin. Erillistä koulutusta liikenteenohjaukseen ei tarvitse mutta voimassa oleva ajo-oikeus sekä asiantuntemus, jota tehtävä edellyttää, ovat perusvaatimuksina. (Poliisi 2024)

5.3 Meluilmoitus

Helsingin kaupunki vaatii festivaalien järjestäjältä meluilmoituksen alueella, johon festivaalialueelta kantautuvat äänet kuuluvat. Meluilmoituksella tiedotetaan tulevasta festivaalista viemällä tiedote alueen rakennuksiin. Käytännössä tämä tarkoittaa tiedotteen viemistä kerrostalojen yms. asuinrakennusten rappuihin tai postilaatikoihin. Meluntorjunnasta on sovittava erikseen myös tapahtuma-alueen lähistöllä olevien päiväkotien, koulujen, sairaaloiden ja muiden erityisen herkkien kohteiden kanssa. Meluilmoitus pitää tehdä vähintään viikkoa ennen tapahtumaa. (Helsingin kaupunki 2024)

Meluhaitan minimoimista suunnitellessa pitää huomioida äänentoistolaitteiden suuntaus siten, että ääni suuntautuu vähemmän häiriötä aiheuttavaan suuntaan. Äänenvoimakkuuden pitää myös olla kohtuullinen tapahtumaympäristöön suhteutettuna. Helsingin kaupunki yleensä myöntää meluluvan jatkettuna klo 00.00 asti mutta mikäli tätä aikamäärettä ei noudateta ja meluhaittaa on pidempään, voidaan tapahtuma keskeyttää viranomaisvoimin ja aikamääreen rikkomisesta seuraa sanktioita. Meluilmoitus on tehtävä myös Helsingin kaupungin ympäristöpalveluille viimeistään 30 vuorokautta ennen tapahtumaa. (Helsingin kaupunki 2024)

5.4 Turvallisuus- sekä pelastussuunnitelma

Yleisötilaisuuden järjestäjä on vastuussa tapahtuman järjestyksen ylläpidosta ja asiakkaiden, esiintyjien sekä henkilökunnan turvallisuudesta. Tämän varmistamiseksi tulee tehdä suunnitelmat turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä pelastustoimien varmistamiseksi. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat voidaan yhdistää yhdeksi, molemmat osa-alueet kattavaksi suunnitelmaksi. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat toimivat myös tarkistuslistana tapahtuman järjestäjälle, joiden pohjalta suunnitellaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt. Suunnitelmien pohjalta voidaan myös antaa ohjeet tapahtuman henkilöstölle sekä tapahtumaan osallistuvalla yleisöllä siitä, miten vaaratilanteita voi ennaltaehkäistä sekä myös ohjeistusta ja toimintaohjeita mahdollisten onnettomuus- ja vaaratilanteiden tapahtuessa. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto/ TUKES)

5.4.1 Turvallisuussuunnitelma

Turvallisuussuunnitelma pitää tehdä suurista tapahtumista, joihin on odotettavissa suuria määriä ihmisiä. Festivaalien suuret yleisömäärät ovat niin sanottuja vaarantavia tekijöitä, kun suuri määrä ihmisiä on sijoittuneena rajatulle alueelle. Festivaalien turvallisuussuunnitelmassa on otettava huomioon kaikki turvallisuutta vaarantavat seikat kuten esimerkiksi tapahtumapaikan infrastruktuuri eli rakennusten sijainnit, mahdolliset kiinteät kulkuesteet, portaikot tai muut kohteet, jotka voivat olla vaaraksi yleisölle. Musiikkifestivaalit ovat myös luonteeltaan sen kaltaisia, että vaaraa ihmisille saattaa olla. Alkoholitarjoilu on myös otettava huomioon ja se, miten päihtyneet ihmiset vaikuttavat tapahtuman yleiseen turvallisuuteen. (TUKES)

Turvallisuussuunnitelmaan tulee sisällyttää turvallisuudesta vastaavien henkilöiden yhteystiedot ja näille varahenkilöt. Turvallisuudesta vastaavien henkilöiden tulee olla tavoitettavissa koko tapahtuman ajan. Järjestyksenvalvojien ja muiden turvallisuutta ylläpitävien henkilöiden määrä tulee käydä ilmi suunnitelmasta sekä lisäksi tieto siitä, miten kyseiset henkilöt on alueelle sijoitettu ja mihin tehtäviin. Järjestyksenvalvonnan osalta turvallisuussuunnitelmaan lisätään järjestyksenvalvontasuunnitelma, jonka rakennetta on käsitelty aiemmin tässä opinnäytetyössä. (TUKES)

Mikäli tapahtuman järjestäminen vaatii liikennejärjestelyjä, on turvallisuussuunnitelmaan lisättävä liikennesuunnitelma. Liikennesuunnitelmassa selvitetään tehtävät liikennejärjestelyt, ilmoitetaan katujen katkaisemisesta ja osoitetaan siihen maanomistajalta saatu lupa sekä määritellään liikenteenohjaajat ja heidän tehtävänsä. Liikenneohjaajien vaatimuksista on kerrottu aiemmin tässä opinnäytetyössä. Mikäli tapahtuman johdosta on jouduttu tekemään erityisiä pysäköintijärjestelyjä, on se myös huomioitava turvallisuussuunnitelmassa. (TUKES)

5.4.2 Pelastussuunnitelma

Helsingin poliisilaitos edellyttää suuren yleisötapahtuman järjestäjältä pelastussuunnitelman laatimista ja toimittamista hyväksyttäväksi alueen pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista. Tästä aikarajasta ei voi joustaa. Hyväksytty pelastussuunnitelma tulee liittää poliisille toimitettavaan yleisötilaisuusilmoitukseen. Pelastussuunnitelman laatiminen on pelastuslakiin perustuva osa tapahtuman turvallisuussuunnittelua. Pelastussuunnitelman laatimisella varmistetaan se, että tapahtuman työntekijät ovat valmistautuneita mahdollisiin vaara- ja riskitilanteisiin. (Poliisi 2024)

Pelastussuunnitelmasta tulee käydä ilmi tapahtuman luonne, järjestäjien tiedot, tapahtuman kohde-ryhmä, tapahtuma-ajat, tapahtuman henkilöstön käyttämä viestijärjestelmä sekä arvioitu osallistujien määrä. Pelastusviranomaiset voivat saadun suunnitelman avulla resursoida omia voimiaan tapahtuman mahdolliset pelastustarpeet huomioiden. Tapahtuma-alueen kartta on olennainen osa pelastussuunnitelmaa, jotta pelastusviranomainen on tietoinen kaikista ulosmenoreiteistä sekä mahdollisista tapahtuma-alueen ominaisuuksista johtuvista rakenteellisista ongelmakohtista. Kartassa tulee olla merkittynä anniskelualueet sekä muita turvallisuuden kannalta tärkeitä kohteita kuten esimerkiksi esiintymislavojen sijainti. Pelastussuunnitelmassa tulee myös olla tiedot turvallisuudesta vastaavista henkilöistä. Näiden henkilöiden tulee myös olla tavoitettavissa tapahtuma-aikaan. (Pelastustoimi)

Tapahtumanjärjestäjän tulee pelastussuunnitelmassa arvioida mahdollisia riskejä tapahtumaan osallistuvien turvallisuudelle. Riskiarvio on suoritettava järjestyspaikan kannalta olennaisin osin; eli huomioidaan onnettomuuksia ennaltaehkäisevät toimet. Poistumisteiden on oltava esteettömät ja niiden tulee olla selkeästi havaittavissa sekä niiden määrä tulee olla riittävä verrattuna tapahtumaan

osallistuvien ihmisten määrään. Alueen suunnittelussa tulee myös ottaa huomioon pelastusviranomaisen toimintaedellytykset, eli alueen tulee olla esteetön myös pelastusviranomaiselle ja pelastuslaitoksen kaluston pääsy mahdollisimman lähelle mahdollista onnettomuuspaikkaa tulee olla varmistettu. (Poliisi 2024)

Mahdollisen tulipalon varalle täytyy olla varattuna riittävästi soveltuvaa alkusammutuskalustoa, jonka sijoittelu tulee myös ilmetä pelastussuunnitelmasta. Alkusammutuskaluston tulee olla sijoitettuna helposti saataville ja sen sijainti tulee merkitä siten, että kalusto on helposti havaittavissa. Alkusammutuskaluston määrää arvioidessa tulee huomioida mahdolliset vaaralliset aineet kuten esimerkiksi ruokapalveluiden käyttämä nestekaasu ja esityksissä käytettävä pyrotekniikka. (Pelastustoimi)

Festivaaleille ominaisista tuliesityksistä ja pyroteknisistä tehosteista on myös oma ohjeistuksensa. Tuliesitysten tekeminen sekä pyroteknisten tehosteiden käyttäminen vaativat erikseen luvan rakennusten omistajilta sekä maanomistajilta sekä niistä täytyy myös tehdä erillinen pelastussuunnitelma, joka noudattaa suurelta osin samoja periaatteita yleisötapahtuman pelastussuunnitelman kanssa. Tuliesitykset ja pyrotekniset tehosteet vaativat kuitenkin lisäksi vielä suunnitelmaan nimetyn vastuuhenkilön ja pyrotekniikan osalta vastuuhenkilöllä tulee olla panostajalain mukainen tehostealan pätevyys. (Pelastustoimi)

5.4.3 Turvallisuusasiakirja

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelman lisäksi tapahtumanjärjestäjän tulee laatia turvallisuusasiakirja, joka on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) vaatima dokumentti tapahtuman turvallisuusjärjestelyistä. Turvallisuusasiakirja on kooste kaikista tapahtuman turvallisuuteen liittyvistä seikoista ja toimii kirjallisena kuvauksena siitä, miten tapahtuman turvallisuus on järjestetty. Mikäli tapahtumassa on tarjolla muiden kuin tapahtuman pääjärjestäjän järjestämiä ohjelmapalveluita, tulee kaikkien palveluntarjoajien tehdä oma turvallisuusasiakirjansa. (TUKES)

5.5 Lakiperusta

Suurten yleisötapahtumien järjestämistä säätelee kokoontumislaki. Kokoontumislaisissa määritellään lakisääteiset asiat, jotka festivaalien järjestämisessä tulee ottaa huomioon ja tapahtuman järjestäminen täytyy tehdä laissa määriteltyjä normeja noudattaen. Kokoontumislain luvut kolme ja neljä keskittyvät yleisötapahtuman järjestämiseen. Yleisötapahtuman järjestäjällä on myös velvollisuus noudattaa kuluttajaturvallisuuslain määräyksiä toiminnanharjoittajan velvollisuuksien osalta. Tapahtuman järjestyksenvalvonnasta säädetään yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa.

5.5.1 Kokoontumislain 3. luku: Yleisötilaisuudet

Kokoontumislain 12 pykälän ensimmäisen kohdan mukaan yleisötapahtuman saa järjestää täysivaltainen henkilö, yhteisö tai säätiö. Saman lain 13 pykälän mukaan yleisötapahtuman järjestäjän täytyy hankkia järjestyspaikan haltijalta tai omistajalta lupa yleisötapahtuman järjestämiseen tämän hallitsemalla paikalla (KokL § 12,13) Kokoontumislain 14 pykälässä määritellään yleisötapahtuman ilmoituksen tekemistä koskevat lainkohdat. Pykälän mukaan ilmoitus on tehtävä järjestämispaikan poliisille vähintään viisi vuorokautta ennen tapahtuman järjestämistä (KokL § 14).

Kokoontumislain pykälän 15 mukaan poliisilla on oikeus kieltää tapahtuman järjestäminen, mikäli tilaisuuden järjestäminen on lainvastaista tai järjestämisessä rikotaan kokoontumislakia, tapahtuman järjestystä ja turvallisuutta ei voida ylläpitää, tilaisuuden järjestäminen voisi aiheuttaa vaaraa terveydelle tai vahinkoa omaisuudelle tai jos tilaisuuden järjestämisestä aiheutuu huomattavaa haittaa sivullisille tai ympäristölle. Tapahtuman järjestäminen voidaan kieltää poliisin toimesta, mikäli muut toimenpiteet ovat riittämättömiä ja edellä mainitut edellytykset täyttyvät (KokL § 15). Saman lain 16 pykälän mukaan yleisötapahtuman järjestäjällä on oltava mahdollisen korvausvelvollisuutensa varalta riittävä vastuuvakuutus (KokL § 16).

5.5.2 Järjestyksenpito

Kokoontumislain 4 luvussa määritellään säädökset tapahtuman järjestyksen ylläpitoon sekä turvallisuuden varmistamiseen. Kokoontumislain 17 pykälän mukaan yleisötilaisuuden järjestäjä on vastuussa järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä ja lain noudattamisesta yleisötilaisuudessa (KokL § 17). Yleisötapahtuman järjestyksenvalvontaa koskevat säädökset on säädetty yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa. Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 3 luvussa määritellään järjestyksenvalvonnan edellytyksistä sekä lisäksi määritellään järjestyksenvalvonnan toimenkuvaa koskevat säädökset. Festivaalien järjestämisen kannalta kyseisen lain oleellisimpia pykäläitä ovat seuraavat.

- 24 pykälä, jonka mukaan järjestyksenvalvontatoiminta on luvanvaraista ja toimintaa voi harjoittaa yksityis- tai oikeushenkilö, joka on saanut toimintaan turvallisuusalan elinkeinoluvan (LYTP 24 §)
- 25 pykälä, jossa määritellään järjestyksenvalvojan tehtävät ja toimialue. (LYTP § 25)
- 29 pykälä, jossa määritellään järjestyksenvalvonnan toimintaperiaatteet. Periaatteiden mukaan järjestyksenvalvonnassa on asetettava etusijalle sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät yleisön turvallisuutta, järjestyksenvalvontatoiminnan on oltava asiallista ja tasapuolista ja järjestyksen ylläpidon tulee tapahtua neuvoin ja kehotuksin (LYTP § 29)

- 30 pykälä, jonka mukaan järjestyksenvalvojalla on velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin havaitessaan järjestyshäiriöitä tai muita yleisön turvallisuutta vaarantavia seikkoja. Näistä seikoista on myös viipymättä ilmoitettava tilaisuuden järjestäjälle. Saman pykälän mukaan järjestyksenvalvojalla on myös velvollisuus ilmoittaa poliisille, mikäli on saanut tietoonsa törkeän rikoksen tai sen valmistelun (LYTP § 30)
- Pykälä 31, jonka mukaan järjestyksen valvojalla on velvollisuus ilmoittaa toimenpiteiden peruste henkilölle, joka toimenpiteiden kohteeksi joutuu (LYTP § 31)
- Pykälä 32, jonka mukaan järjestyksenvalvojan velvollisuus on valvoa, ettei tilaisuudesta aiheudu huomattavaa haittaa sivullisille tai ympäristölle. Saman pykälän mukaan järjestyksenvalvojan on ilmoitettava tapahtuman järjestäjälle mahdollisista seikoista, jotka saattaisivat aiheuttaa vaaraa tai häiriötä ja mikäli järjestäjälle ilmoittaminen on riittämätön toimenpide, on ilmoitus tehtävä poliisille tai pelastusviranomaiselle (LYTP § 32)
- Pykälä 39, jonka mukaan järjestyksenvalvojalle viranomaisen myöntämä järjestyksenvalvojankortti on pidettävä mukana aina järjestyksenvalvontatehtävissä. Kortti on myös esitettävä sitä pyydettyessä toimenpiteen kohteelle, toimeksiantajan edustajalle, järjestyksenvalvojan työnantajalle sekä valvontaviranomaisen edustajalle (LYTP § 39)
- Pykälä 42, jonka mukaan järjestyksenvalvojalla on oikeus estää pääsy tapahtuma-alueelle henkilöltä, joka saattaa päihtymyksen, käyttäytymisen tai varustautumisen perusteella aiheuttaa vaaraa alueella. Järjestyksenvalvoja voi estää pääsyn myös ikäperusteisesti, mikäli tapahtuman järjestäjä on asettanut tapahtumalle ikärajan. Henkilön, jonka hallussa epäillään olevan esineitä tai aineita, joiden hallussapito on kielletty, pääsy tapahtuma-alueelle voidaan myös estää järjestyksenvalvojen toimesta (LYTP § 42)
- Pykälä 43 jossa säädetään henkilön poistamisesta tapahtuma-alueelta. Pykälän mukaan järjestyksenvalvojalla on oikeus poistaa alueelta henkilö, joka päihtymyksen vuoksi aiheuttaa häiriötä järjestykselle ja muille henkilöille. Turvallisuutta vaarantava tai uhkaavasti esiintyvä henkilö voidaan myös poistaa järjestyksenvalvonnan toimesta. Pykälän mukaan edellä mainittujen edellytysten täytyessä ja paikalta poistamisen ollessa riittämätön toimenpide, voidaan henkilö ottaa kiinni, mikäli kiinniottaminen on välttämätöntä vakavan vaaran torjumiseksi. Kiinniotettu henkilö on toimitettava viipymättä poliisin haltuun. (LYTP § 43)
- Pykälä 46, jossa säädetään yleisötapahtumassa tapahtuvasta turvallisuustarkastuksesta. Pykälän mukaan järjestyksenvalvojalla on oikeus suorittaa turvallisuustarkastus tapahtuma-alueelle pyrkivälle henkilölle sen varmistamiseksi, ettei tällä ole hallussaan esineitä tai aineita, jotka voisivat vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta (LYTP § 46)
- Pykälä 52, jonka mukaan järjestyksenvalvojan on käytettävä järjestyksenvalvontatehtävissä järjestyksenvalvojan tunnusta. Yleisötapahtumissa järjestyksenvalvojan on myös käytettävä järjestyksenvalvojan asua (LYTP § 52)

Lain yksityisistä turvallisuuspalveluista 3 luvussa säädetään myös muista järjestyksenvalvontaa koskevista säädöksistä, joihin kuuluvat mm. järjestyksenvalvojaksi hyväksyttävän edellytykset ja ehdot, tilapäisen järjestyksenvalvojan asettaminen, järjestyksenvalvontakoulutuksen järjestäminen sekä säilössä pidettävien henkilöiden kohtelu ja menettely säilössä pitämisestä. (LYTP § 24–52)

6 FESTIVAALIEN TURVALLISUUSORGANISAATIOT

6.1 Tuska Festival

Tuska Festivalin turvallisuuspäällikkö Kari Kuhakari kertoi haastattelussa Tuska Festivalin turvallisuusorganisaation pysyneen käytännössä muuttumattomana tässä opinnäytetyössä käsiteltyjen järjestyskertojen aikana. Muutoksia on ollut lähinnä henkilöstössä ja palveluntarjoajissa. Kuhakarin mukaan pieniä muutoksia organisaatiossa tehtiin joka vuosi soveltaen yleisön liikkumiseen festivaalialueella. Järjestyksenvalvontahenkilöstöä siirrettiin alueen sisällä sinne missä sitä tarvittiin, eli käytännössä niille alueille, joihin suuria ihmismääriä kerääntyi. Samalla kuitenkin huolehdittiin siitä, että koko alue oli katettu järjestyksenvalvonnan puolesta, eli mitään aluetta ei jätetty valvomatta. Kuhakarin mukaan organisaatio on havaittu erittäin toimivaksi, eikä muutoksia ole tarvinnut pienten henkilöstömuutosten lisäksi tehdä.

6.1.1 Turvallisuusorganisaatio

Turvallisuuspäällikkö Kai Kuhakari avasi haastattelussa Tuska Festivalin turvallisuusorganisaation rakennetta, jota käsitellen seuraavaksi seikkaperäisesti:

Organisaation yläpäässä on festivaalin tuotanto, eli käytännössä järjestävä taho, jonka vastuulla on festivaalin turvallisuusasiat kokonaisuutena. Järjestäjän vastuulla on laatia turvallisuussuunnitelma, jonka perusteella määritellään festivaalin turvallisuudesta vastaavan henkilöstön koko ja miten se resursoidaan tapahtuma-alueelle tehtäväjakoineen. Tehtävien jaosta on käytännön tasolla vastuussa turvallisuuspäällikkö. Turvallisuuspalvelut on Tuskassa ulkoistettu CPX-Palvelut Oy:lle, jonka palveluksessa turvallisuuspäällikkö Kuhakari on. (Kuhakari, 2024)

Turvallisuuspäällikön kanssa festivaalin turvallisuudesta vastaa tapahtumaturvallisuusorganisaation esihenkilö, joka toimii turvallisuuspäällikön sijaisena ja on turvallisuuspäällikön tukena tämän ollessa paikalla samoissa tehtävissä. Tuska Festivalin tapahtumaturvallisuusorganisaation esihenkilö on Tuskan omaa henkilökuntaa, joka mahdollistaa sen, että Tuskalla on suora yhteys turvallisuusorganisaatioon ja täten helpompi tuoda omia näkemyksiä mukaan turvallisuussuunnitteluun. (Kuhakari, 2024)

Turvallisuuspäällikkö Kai Kuhakarin mukaan turvallisuusorganisaation seuraavalla portaalla ovat lavamanagerit, joiden vastuulla on esiintymislavojen ympärillä olevat järjestyksenvälvojat sekä ensihoitohenkilöstö. Esiintymislavojen edustalla on lavan koosta riippuen järjestyksenvälvojiä, jotka valvovat lavan edustalla olevan yleisön käyttäytymistä. Lavojen edustalle on asetettu lavan koosta riippuen 1–2 metrin päähän aitoja, joilla rajataan lavan edusta niin sanotuksi turva-alueeksi, jossa järjestyksenvälvojat valvovat yleisöä selkään esiintyjään päin. Tälle turva-alueelle voidaan aitojen yllä nostaa mahdolliset ensihoitoa tarvitsevat ja se antaa myös järjestyksenvälvoijille enemmän tilaa tarkkailla yleisön käytöstä. Lavan edustalla olevilla järjestyksenvälvoijilla on mahdollisuus kutsua yleisön seassa tapahtuvaan järjestyshäiriöön apua muilta kyseisen esiintymislavan lähistöllä olevilta järjestyksenvälvoijilta. Lavan edustan järjestyksenvälvojat eivät Kuhakarin mukaan kuitenkaan kiipeä aitojen yllä yleisön sekaan muuten kuin hätätilanteissa. Metallimusiikille ominaisten mosh-pitien tapahtuessa yleisön seassa, järjestyksenvälvojat menevät mosh-pitien reunalle seuraamaan ja valmiina toimimaan, mikäli mosh-pitissä tapahtuu turvallisuutta vaarantavia seikkoja. Mosh-pitit ovat kuitenkin ilmiön rajuudesta ja ulospäin väkivaltaiselta vaikuttavasta toiminnasta huolimatta ihmisille hauskanpitoa ja tapa ilmaista kannatusta musiikin esittäjille. (Kuhakari, 2024)

Seuraavaksi organisaatiossa tulevat järjestyksenvälvonnan aluevastaavat, joiden vastuualueeseen kuuluu festivaalin yleisölle avoimen tilan järjestyksenvälvonta. Aluevastaaville on määritelty omat toiminta-alueet, joiden turvallisuutta he valvovat alueelle määrättyjen järjestyksenvälvojen voimin. Aluevastaavien alueiden koko vaihtelee ja sen myötä myös kyseisille alueille määrättyjen järjestyksenvälvojen määrä. Selkeimmät muutokset organisaatorakenteessa tapahtuvat aluevastaavien osa-alueella, kun järjestyksenvälvojiä on siirrettävä yleisön liikkeessä alueella. Yleisen säännön mukaan jokaista sataa henkilöä kohden pitää olla yksi järjestyksenvälvoja. Tämä pitää ottaa huomioon myös festivaalialueella ja siirtää järjestyksenvälvojiä sen mukaan. (Kuhakari, 2024)

Tuskan turvallisuusorganisaatioon kuuluu Kuhakarin kertoman mukaan myös valvomo, joka toimii järjestyksenvälvojen komentokeskuksena. Valvomosta käsin voidaan olla yhteydessä festivaalialueen järjestyksenvälvojiin ja sieltä ollaan tarvittaessa yhteydessä muihin viranomaisiin kuten poliisiin ja pelastuslaitokseen. Valvomon yhteydessä on myös tila, johon festivaalialueella häiriökäytökseen syyllistyneet voidaan tuoda odottamaan mahdollista poliisin paikalle tuleamista. Ensiaputoimintoja organisoidaan myös valvomosta käsin. Alueella on useampi pieni EA-teltta, jossa voidaan hoitaa pienempiä esimerkiksi kaatumisesta johtuvia vammoja. Pahempien loukkaantumisten hoitaminen tapahtuu valvomon yhteydessä olevassa ensiaputeltassa, joka on sijoitettu siten, että ambulanssilla on mahdollista päästä aivan teltan viereen. Alueella liikkuu ensiapuhenkilöstöä, joka voidaan hälyttää radiolla loukkaantuneiden tai muutoin ensihoitoa tarvitsevien luokse. (Kuhakari, 2024)

6.1.2 Varautuminen ja ennakointi

Turvallisuuspäällikkö Kari Kuhakari kertoi haastateltaessa Tuska Festivalin varautuvan mahdollisiin järjestyshäiriöihin erittäin huolellisesti erilaisilla kartoituksilla, riskiarvioinneilla ja edellisvuosien kokemusten perusteella. Tuskan artistien joukossa saattaa joskus olla artisteja, joiden kannattajien joukossa on havaittu piirteitä äärikäyttäytymisestä. Tähän on varauduttu huolellisesti resursoimalla järjestyksenvilvontaa kyseisten artistien esiintymisten ajaksi. Tuska Festival ei myöskään ota festivaaleille esiintymään niin sanottuja poliittisia ääriartisteja, joita metallimusiikin alalta löytyy. Tällä ehkäistään poliittisista syistä tapahtuvat yhteenotot festivaaliyleisössä.

Mahdollisia vaara- ja onnettomuustilanteita Tuska Festival ennakoi huolellisella ennakosuunnittelulla, jossa otetaan huomioon kaikki yleisön ja esiintyjien turvallisuuteen liittyvät seikat. Kuhakarin mukaan ennakkoinnissa suuressa osassa on aluesuunnittelu, joka toteutetaan siten, että esiintymislavat ja kaikki muu festivaalin infrastruktuuri on sijoitettu koko festivaalin turvallisuus huomioiden. Lakien ja viranomaisten ohjeistusten mukaiset turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat on tehty hyvissä ajoin ja yhteistyö eri viranomaisten kanssa on jatkuvaa. (Kuhakari, 2024)

Kuhakari kertoi haastattelussa Tuska Festivalin olleen käytännössä aina erittäin turvallinen festivaali, eikä järjestyshäiriöitä tai muita vaaratilanteita ole ollut juuri lainkaan. Tarkkaa tilastointia järjestyshäiriöistä ei ole; Kuhakarin mukaan häiriöitä on vuosittain vain muutamia päiväkohtaisesti eivätkä ne ole lainkaan vakavia. Kuhakari kertoo Tuskan "hevikansan" olevan yleisesti ottaen erittäin rauhallista ja helppoa porukkaa järjestyksenvilvonnan näkökulmasta.

6.1.3 Viranomaisyhteistyö

Turvallisuuspäällikkö Kai Kuhakarin mukaan Tuska Festivalin ja eri viranomaisten välinen yhteistyö on erittäin aktiivista ja esimerkiksi pelastuslaitosta konsultoidaan suunnitteluvaiheessa useasti. Pelastusviranomaiset ovat mukana turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa tehdessä käytännössä jatkuvasti. Poliisiin Tuska Festival on yhteydessä tapahtumaa suunniteltaessa tarvittaessa. Kokemusten mukaan poliisin apua tarvitaan tapahtuma-aikaan hyvin vähän, joten yhteistyö poliisin kanssa on käytännössä järjestyksenvilvonnan organisoinnin linjausten varmistamisen yhteydessä. Ennen tapahtuman alkua festivaalin järjestäjä ja turvallisuusorganisaation päällystö pitävät yhdessä poliisin ja pelastuslaitoksen kanssa katselmuksen, jossa varmistetaan, että järjestelyt ovat säännösten mukaiset. Tapahtuman aikaan järjestäjät voivat olla yhteydessä poliisiin ja pelastuslaitokseen Virve-radioiden välityksellä. Poliisi tekee myös satunnaisia vierailuja festivaalialueelle mutta heidän tehtäväkseen on osoittautunut lähinnä yhteiskuvissa poseeraaminen, koska oikeaa tarvetta poliisille ei ole juurikaan ollut. (Kuhakari, 2024)

6.1.4 Yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö

Tuska Festivaleilla on tapahtuma-aikaan paikalla ja tavoitettavissa myös yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö. Fyysisten turvallisuushkien lisäksi Tuska on tällä tavoin varautunut myös henkisesti ja sosiaalisella tasolla tapahtuviin uhkiin. Yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö on festivaalivieraiden tavoitettavissa ja hänelle voi tehdä ilmoituksen, mikäli vieras kokee joutuneensa syrjityksi, häirityksi tai kokee muutoin epäasiallista kohtelua. Häirintäyhdyshenkilöllä on täysi salassapitovelvollisuus hänelle ilmoitetuista asioista ja hänen kanssaan voi keskustella luottamuksellisesti häirintä- tai muissa tapauksissa, joissa festivaalivieras kokee joutuneensa epäasiallisen kohtelun kohteeksi. Häirintäyhdyshenkilö tarjoaa keskustelutukea ja voi neuvoa jatkotoimenpiteissä, mikäli sellaisille on tarvetta. Ilmoituksen häirintäyhdyshenkilölle voi tehdä toisenkin henkilön puolesta, mikäli ilmoittaja kokee, että toinen henkilö on joutunut epäasiallisen kohtelun uhriksi. (Tuska Festival 2024)

Ensisijainen yhteyshenkilö Jani Roivas (ellei toisin mainittu)	
TURVALLISUUSORGANISAATIO – TUSKA 2024	
TAPAHTUMATURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ	KAI KUHKARI
TAPAHTUMATURVALLISUUSORGANISAATION ESIHENKILÖ (kokoava voima)	"Jimbo" MARKKU KOIVUMÄKI
Turva: Työturva	Takana Oy
Turva: Ajoliikenne – Infra	Takana Oy
Turva: Artistiturva / erityistoimet (Ensisijainen yhteyshenkilö: Petteri Karri)	Takana Oy
Turva: Pystytys- ja purkuaikainen turva	CPX-palvelut
Turva: Pelastussuunnitelma & Riskikartoitus & Turvallisuussuunnitelma & koulutus	CPX-palvelut
Turva: Yleisöturva ja Järjestyksenvalvonta	CPX-palvelut
Turva: Turvavälineistö: sammuttimet, EXIT-kyllit	CPX-palvelut
Turva: Yövalvonta	Panda
Turva: Redi – turva (Ensisijainen yhteyshenkilö: Juho Riste)	Avarn
Turva: Ensiapu	EMS Consulting
Turva: Häirintäyhdyshenkilö	Tellervo Kraft
Turva: Turvaopastus: EXIT, turvallinen tila, K18, Kielelyt aineet yms.	Markus Pohjola
Turva: Kriisiviestintä (Ensisijainen yhteyshenkilö: Niklas Nuppola)	Mellakka Helsinki
Turva: Ympäristö: kemikaalit, kaasut yms. (Ensisijainen yhteyshenkilö: Petteri Karri, Heidi Hujanen)	Mika Oksanen

Kuva 3: Tuska Festivalin turvallisuusorganisaatio

6.2 Flow Festival

Flow Festivalin turvallisuuspäällikkö Ari Solja kertoi haastattelussa Flow Festivalin turvallisuusorganisaation pysyneen käytännössä muuttumattomana vuodesta 2018 alkaen. Organisaation rakenne on havaittu erittäin toimivaksi, joten siihen ei ole tarvinnut tehdä muutoksia. Ari Solja työskentelee Securitas Events Oy:n palveluksessa, joka on vastannut Flow Festivalin turvallisuuspalveluista vuodesta 2018 alkaen. Soljan mukaan organisaation rakenne pysyy käytännössä muuttumattomana festivaalien aikana mutta pieniä resurssimuutoksia tehdään yleisön liikkumisen mukaan festivaalialueella.

6.2.1 Turvallisuusorganisaatio

Flow Festivalin turvallisuuspäällikkö Ari Solja kertoi festivaalien turvallisuusorganisaation rakenteesta haastateltaessa seuraavaa.

Organisaation huipulla on turvallisuuspäällikkö, jonka niin sanotussa esikunnassa toimii 2 apulaisturvallisuuspäällikköä sekä kaksi tilannekeskuspäivystäjää. Tilannekeskus vastaa tapahtuman radioliikenteestä ja turvallisuushenkilöstön resurssoinnista tarpeiden mukaan. (Solja, 2024)

Ari Soljan mukaan Flow Festivalin tapahtuma-alue on jaettu 6 osaan, joita johtamaan on asetettu jokaiselle alueelle oma alue-esimies. Alue-esimiesten lisäksi on piste-esimiehiä, joiden vastuulla ovat alueen eri toiminnot kuten esimerkiksi esiintymislavat, anniskelualueet, vip-alueet ja sisään- ja poistumisportit. Alue-esimies on piste-esimiehen tukena poikkeustilanteissa ja hankki paikalle lisäresursseja tarpeen ilmetessä. Mikäli poikkeustilanne on vakavampi tukemaan, tulee myös apulaisturvallisuuspäällikkö tukemaan tilanteen hallintaan saamisessa ja ratkaisemisessa.

Lavojen edustalle on varattu järjestyksenvalvoja turva-alueelle, joka on aidattu lavan ja yleisön väliin. Nämä järjestyksenvalvojat seuraavat yleisön toimintaa esiintymisten aikana ja voivat kutsua yleisön sekaan järjestyksenvalvoja, mikäli havaitsevat yleisön turvallisuutta vaarantavia tekijöitä. Vaara-alueelle voidaan myös nostaa aitojen yli ensiapua tarvitsevia henkilöitä ja heidät voidaan siitä siirtää helpommin pois alueelta saamaan hoitoa paremmissa tiloissa. (Solja, 2024)

Festivaalialueella on liikkuvia toimintaryhmäpartioita, jotka voidaan resursoida tarpeen mukaan mahdollisiin häiriö ja tuketilanteisiin. Näiden partioiden avulla pystytään hoitamaan festivaalien niin sanotulla yleisellä alueella tapahtuvat häiriötilanteet. Kaiken kaikkiaan Flow Festivaleilla on järjestyksen valvoja 240 kpl jokaista 30 000 asiakasta kohtaan. Ari Soljan mukaan tuo määrä on ollut riittävä tilanteiden hoitamiseen. Järjestyksenvalvojista suuri määrä on sidottu kiinteään pisteeseen, kuten esimerkiksi esiintymislavojen läheisyyteen tai kulunvalvontapisteisiin.

6.2.2 Varautuminen ja ennakointi

Flow Festivalin turvallisuuspäällikkö Ari Solja kertoi haastattelussa järjestyksenvalvontaresurssien olevan mitoitettu aikaisempien vuosien kokemuksella ja perustuen tulevan tapahtuman ennakkotietoihin. Festivaalialue suunnitellaan siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa festivaalin turvallisuudelle. Esiintymislavojen ja muiden toimintojen sijoittelussa päähuomio on turvallisuuden varmistamisessa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikilla osa-alueilla on huomioitu turvallinen ja selkeä poistumistie sekä minimoitu rakenteelliset turvallisuutta vaarantavat tekijät. Festivaalijärjestäjät tarkastelevat myös muita vastaavan kokoisia tapahtumia suunnitellessaan festivaaleja ja vertailevat omia kokemuksiaan ja näkemyksiään muiden tapahtumien vastaaviin.

Festivaalien turvallisuuteen on varauduttu myös turvallisuus- ja pelastusviranomaisten kanssa tehävällä yhteistyöllä. Kyseiset viranomaiset ovat olleet aktiivisesti mukana turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien tekemisessä ja heitä on konsultoitu tarvittaessa.

Turvallisuuspoikkeamien ennaltaehkäisyyn Flow Festival keskittyy varaamalla riittävästi järjestyksenvalvontaa oikeisiin paikkoihin. Alueen ympäröiviä aitoja on myös vahvistettu ja niiden ylitse pääsemistä vaikeutettu. Flow Festival on myös puuttunut etsivätoiminnalla festivaalien pääsylippuina toimivien rannekkeiden kierrätystä vastaan. Tällä toiminnalla on pyritty estämään sitä, että samalla rannekkeella on päässyt useampi henkilö sisään festivaaleille. (Solja, 2024)

Ari Soljan mukaan ennakkoon varautumisessa ja ennaltaehkäisevässä toiminnassa on onnistuttu Flow Festivaleilla hyvin, koska häiriöitä ilmenee varsin vähän eikä niihin liittyviä toimenpiteitä jouduta sen myötä juurikaan tekemään. Tapahtuma kokoluokka huomioon ottaen häiriöitä on Soljan mukaan erittäin vähän ja poliisille toimitettujen, käytöksen vuoksi kiinniotettujen määrä on verrattain pieni; noin 5–10 henkilöä/päivä.

6.2.3 Viranomaisyhteistyö

Ari Solja kertoi haastattelussa, että yhteistyötä eri viranomaisten kanssa tehdään jatkuvasti järjestyksenvalvontan aikana ja myös festivaalien tapahtuma-aikana. Poliisilla on festivaalien tapahtuma-aikana alueen lähetyvillä kiinteä toimipiste, jossa poliisi on tavoitettavissa. Tämä vuoksi poliisi on mahdollista saada paikalle erittäin nopeasti tilanteen niin vaatiessa. Tällöin poliisilla on myös helpompi toimia tilanteissa, koska on ollut mukana jo käytännössä tilanteen alusta saakka. Festivaalien turvallisuusorganisaatiolla on käytössä Virve-radiot, joilla voidaan olla yhteydessä viranomaisiin nopeasti ja suoraan. Festivaalien tilannekeskuksesta käsin organisoidaan pelastusviranomaisten pääseminen mahdollisimman lähelle mahdollisen onnettomuuden tai muun vaaratilanteen tapahtumapaikkaa.

6.2.4 Yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö

Flow Festivalin palveluksessa toimii myös yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö. Flow Festivalin verkkosivujen mukaan häirintäyhdyshenkilö on terveydenhuollon ammattilainen, joka toimii puolueettomana tukihenkilönä niille, jotka ovat kohdanneet häirintää, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua. Häirintäyhdyshenkilö voi toimia henkilökohtaisena apuna tai selvittää tilannetta yhdessä festivaalien työntekijöiden sekä viranomaisten kanssa moniammatillisesti. Häirintäyhdyshenkilöä koskee salassapitovelvollisuus ja hänen kanssaan voi keskustella täysin luottamuksellisesti. Flow Festival pyrkii yhteistyössä häirintäyhdyshenkilön kanssa saamaan festivaalialueelle aikaan turvallisen tilan, jossa ihmisten ei tarvitse pelätä turvallisuutensa puolesta eikä joutua syrjityksi tai häirityksi millään tavalla. (Flow Festival 2024)

6.3 Haastattelujen tulosten yhteenveto ja analysointi

Haastattelujen perusteella sekä Tuska Festival että Flow Festival noudattavat tarkoin lakien, kaupungin ohjesääntöjen sekä viranomaisten määräyksiä. Molempien festivaalien turvallisuusorganisaatiot ovat lakeihin ja säädöksiin verraten vähintään riittävät. Järjestyksenvalvojien ja muun turvallisuushenkilökunnan määrä on riittävä, vaikka tapahtumien aikaan tapahtuisi joku vakavampikin turvallisuuspoikkeama. Festivaalit ovat varautuneet vaaratilanteisiin hyvin perustuen kokemukseen sekä uhkakuvien arviointiin. Nämä toimet ovat osaltaan varmasti varmistaneet sen, että molemmat festivaalit ovat rauhallisia ja yleisölle turvallisia tapahtumia erittäin suuresta yleisömäärästä riippumatta. Turvallisuusasioiden järjestäminen on festivaalijärjestäjien vastuulla ja mikäli näissä asioissa on puutteita tai laiminlyöntejä, vaikuttaa se festivaalien järjestämiseen tulevaisuudessa negatiivisesti. Tästäkin syystä järjestäjät noudattavat lakeja ja määräyksiä seikkaperäisesti festivaaleja suunnitellessaan ja järjestäessään.

Sekä Tuska Festivalin että Flow Festivalin turvallisuuspäälliköt totesivat, että tapahtumien aikaan toki järjestyshäiriöitä on, mutta niiden määrä on huomattavan pieni väkimäärään verrattuna. Tätä opinnäytetyötä varten en saanut kummankaan festivaalin osalta tilastotietoja järjestyshäiriöistä tai muista vastaavista turvallisuuspoikkeamista. Tämän oletan johtuvan siitä, että festivaalien järjestäjillä ei ole tarkkoja tilastoja eikä vakiintunutta tapaa tilastoida häiriötapauksia. Poliisin tai muiden viranomaisten kautta kyseisiä tilastoja olisi saanut mutta niiden käyttäminen olisi johtanut opinnäytetyön osalta salassapitomenettelyihin, joka olisi ollut vastoin sitä periaatetta, että tämä opinnäytetyö on julkinen. Festivaalijärjestäjien puuttuvan tilastoinnin osalta syynä voi olla sekin, että järjestäjät eivät halua viranomaisten saavan tietoa kaikista turvallisuushäiriöistä. Tätä väitettä vastaan kuitenkin soti se, että julkisissa medioissa eikä esimerkiksi sosiaalisen median keskusteluissa käy ilmi juuri minkäänlaisia väitteitä siitä, että kyseiset festivaalit olisivat turvattomia tai että yleisö olisi kookenut olonsa turvattomaksi. Järjestyshäiriöiden ja vaaratilanteiden ”pimittäminen” on mielestäni

myös kannattamatonta pitkässä juoksussa, koska tällöin viranomaiset eivät saa tarvittavaa tietoa turvallisuusasioiden kehittämisen kannalta. Järjestyshäiriöistä kertomatta jättäminen luo myös valheellista turvallisuuden tunnetta festivaalien asiakkaille, jotka tekevät osallistumispäätöksiä suurelta osin turvallisuusasioiden perusteella.

Haastattelujen tuloksena voidaan kuitenkin todeta, että festivaalien turvallisuusjärjestelyt ovat riittävät ja toimivat. Tätä tukevat myös festivaalivieraiden lausunnot julkisissa ja sosiaalisissa medioissa. Mediauutisointi on myös lähtökohtaisesti positiivista ja molempien festivaalien kohdalla on todettu, että festivaalit ovat erittäin rauhallisia ja yleisölle turvallisia. Järjestyshäiriöiltä ei festivaaleja järjestettäessä voi käytännössä koskaan välttyä, mutta Tuska Festivalin ja Flow Festivalin osalta niiden määrä on haastateltavien mukaan erittäin vähäinen.

Haastattelutilanteella on saattanut olla vaikutusta haastateltavien vastauksiin. Tilanteessa poliisimies on ollut haastattelemassa festivaalien turvallisuudesta vastaavia henkilöitä ja näiden henkilöiden intressissä on luonnollisesti antaa festivaalien turvallisuudesta paras mahdollinen kuva viranomaisille. Haastateltavat ovat saattaneet kokea, että heidän antamallaan vastauksilla voi olla vaikutusta viranomaisten suhtautumiseen kyseisten festivaalien järjestämiseen ja ne saattavat johtaa hallinnollisiin toimiin, jotka vaikeuttavat festivaalien järjestämistä tulevaisuudessa.

6.4 Turvallisuuspoikkeamat

Kuten jo aikaisemman alaotsikon alla todettiin, festivaalien osalta ei ole tilastotietoa turvallisuuspoikkeamista. Festivaalien rauhallisuuden tueksi ei siis ole faktuaalista, kerättyyn dataan perustuvaa tietoa saatavilla festivaalien järjestäjien kautta. Varmaa on kuitenkin se, että näin suuren kokoluokan festivaaleilla järjestyshäiriöitä tapahtuu. Tästä herää kysymys siitä, millä kynnyksellä järjestyshäiriöistä tai muista vaaratilanteista lakisääteisiä tapahtumailmoituksia tehdään. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista velvoittaa järjestyksenvalvojan tekemään tapahtumailmoituksen aina, kun joku henkilö joutuu toimenpiteiden kohteeksi ja tulee esimerkiksi kiinni otetuksi (LYTP 33§). Tämän tiedon valossa kyseisiä tapahtumailmoituksia on varmasti tehty mutta niiden tilastointi festivaaleja järjestävien organisaatioiden osalta on huomattavan puutteellista.

Tämän opinnäytetyön yhtenä tutkimuskysymyksenä oli selvittää turvallisuuspoikkeamien määrää ja laatua sekä eroja niiden määrässä festivaalien välillä. Tähän kysymykseen ei kuitenkaan faktaan perustuvaa vastausta ole saatu tilastoinnin puuttuessa. Haastateltavien vastauksen viittaavat siihen, että turvallisuuspoikkeamia ei juurikaan ole mutta heidän vastauksissaan tulee ottaa huomioon se seikka, että turvallisuuspoikkeamista kertominen poliisille ei välttämättä ole festivaaleja järjestävien organisaatioiden intressien mukaista.

7 TULOKSET JA POHDINTA

7.1 Pohdinta

Yleinen käsitys on, että ihmiset kokevat varsinkin Tuska Festivaleilla vierailemisen erittäin turvalliseksi eikä siellä ole koettu juuri minkäänlaisia turvallisuutta vaarantavia tekijöitä. Pieniä välikoh-
tauksia on tietysti sattunut, mutta ne ovat olleet pieniä loukkaantumisia kaatumisista tai vastaavista haavereista johtuen. Tuska Festivaleilla ei yleisen mielipiteen mukaan juurikaan ole havaittu järjes-
tyksenvalvojen puuttuvan ihmisten toimintaan häiriökäyttäytymisen takia. Varmasti tämänlaisia ti-
lanteitakin siellä on ollut, mutta ne ovat olleet lieviä ja erittäin harvalukuisia. Tuska Festivalin turval-
lisuuspäällikkö Kai Kuhakaran haastattelu antoi paljon lisätietoa ja vahvistusta jo ennestään tie-
dossa olleille asioille. Tuskassa kaikkien festivaaleille osallistuvien turvallisuudesta huolehditaan
erittäin kattavalla panostuksella turvallisuusasioihin.

Näennäiset erot Tuska Festivalin ja Flow Festivalin turvallisuuspoikkeamista ovat johtuneet täysin
median uutisoinnista, eikä niiden tueksi ole ollut minkäänlaista faktatietoa. Flow Festivalin turvalli-
suuspäällikkö Ari Soljan haastattelu antoi minulle uutta tietoa festivaalin turvallisuusasioista, jota
minulla ei ole aikaisemmin ollut. Näiden uusien tietojen valossa voidaan olla vakuuttuneita siitä,
että myös Flow Festival on järjestelyiden osalta erittäin turvallinen festivaali asiakkaiden kannalta.
Lakeja, määräyksiä ja ohjeistuksia on noudatettu vähintään riittävällä tasolla myös Flow Festivalin
järjestelyjä suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Suuret yleisötapahtumat aiheuttavat väistämättä tapahtuma-alueen ympäristössä normaalista poik-
keavaa toimintaa suuresta ihmismäärästä johtuen. Tämä näkyy varmasti myös alueella lisäänty-
neinä järjestyshäiriöinä sekä muunlaisena häiriönä, jota suuret ihmismäärät aiheuttavat. Tuskan ja
Flow'n järjestyspaikan ympäristössä, Helsingin Sörnäisissä ja Kalliossa on normaalinakin päivänä
paljon ihmisiä ja seutu on varsin elävää. Kun tähän yhtälöön lisätään ne kymmenet tuhannet ih-
miset, jotka festivaaleilla vierailevat, aiheuttaa se varmasti turvallisuuteen negatiivisesti vaikuttavia
seikkoja. Massiivinen ihmismäärä alueella vaikuttaa liikenteen sujumiseen ja varsinkin julkisen lii-
kenteen osalta syntyy suuria ruuhkia, kun suuret ihmismäärät pyrkivät pois alueelta samaan ai-
kaan. Uskon, että kokemukseni Flow Festivalin suuremmasta järjestyshäiriömäärästä, johtuu festi-
vaalialueen ulkopuolella tapahtuvista asioista. Median uutisointi tapahtumista ei välttämättä aina
yksilöi tapahtuvatko vaaratilanteet itse tapahtuma-alueella vai sen läheisyydessä. Flow Festivaleilla
myös vierailee n. 10 000 ihmistä enemmän päiväkohtaisesti, joten sekin vaikuttaa jo suuresti turval-
lisuuspoikkeamien määrään. Median uutisoinnissa harvemmin suhteutetaan turvallisuuspoikkeamia

osallistuvien ihmisten lukumäärään, joten se johtaa hieman vääristyneeseen kuvaan festivaalien yleisestä turvallisuustilanteesta.

Tätä opinnäytetyötä varten lukemieni aiempien tutkimusten ja tekemieni haastattelujen perusteella voi yhteenvetona sanoa, että festivaalien turvallisuusasiat ovat järjestelyjä tehdessä ensisijaisena. Festivaalikävijöiden turvallisuuden takeeksi järjestäjien on myös noudatettava lakeja, jotka ovat aiheellisesti laadittu tiukoiksi ja kaikki osa-alueet huomioiviksi. Helsingin kaupunki ja turvallisuusviranomaiset ovat myös laatineet omat ohjeensa tukemaan festivaalijärjestäjiä. Saumaton yhteistyö viranomaisten välillä on myös tärkeää, jotta tapahtuma saadaan suoritettua turvallisesti alusta loppuun saakka.

Musiikkilajien välillä oleva ero ei myöskään vaikuta järjestyshäiriöiden määrään eikä ihmisten käytökseen ylipäättään. Tuska Festivalin keskivertokävijä saattaa toki näyttää ”vaaralliselta” kulkiesaan mustissa vaatteissa mustavalkoiset maalit kasvoillaan mutta kokemus on osoittanut sen, että metallimusiikin kuuntelijat ovat rauhaa rakastavaa kansaa ja tulevat toimeen muiden ihmisten kanssa loistavasti. Flow Festival edustaa pääosin pop-musiikkiin keskittyvää musiikkitarjontaa. Kyseisen musiikkigenren kannattajajoukkoa ei ole myöskään pidetty häiriköivänä tai aggressiivisena.

Festivaaleille osallistuvien ihmisten on myös tunnettava olonsa turvallisiksi. Tässä molemmat opinnäytetyössä käsitellyt festivaalit ovat mielestäni onnistuneet loistavasti, eikä festivaalivieraiden ole tarvinnut olla huolissaan omasta turvallisuudestaan festivaalien aikana. Järjestäjät ovat ottaneet huomioon fyysisen turvallisuuden lisäksi myös henkisen turvallisuuden yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilöiden ottamisella mukaan turvallisuusorganisaatioon. Oma näkemykseni on se, että ainakin Tuska Festival sekä Flow Festival huolehtivat asiakkaidensa ja muidenkin festivaaleille osallistuvien turvallisuudesta jatkuvasti ja turvallisuus on avainasemassa mukana kaikessa suunnittelussa.

Mielestäni festivaalien turvallisuusasioiden kehittämistä miettiessä tulisi ottaa huomioon tämänkin opinnäytetyön ongelmakohtaksi muodostunut tilastoinnin puute. Kattavalla ja täsmällisellä tilastoinnilla voitaisiin saada esiin festivaalien turvallisuuden kannalta oleellisia seikkoja. Tämä helpottaisi suunnittelua ja järjestämistä tulevaisuudessa ja festivaaleista saataisiin tehtyä entistäkin turvallisempia tilaisuuksia. Kaikenlainen tiedon kerääminen ja tilastointi auttaisi myös muita viranomaisia ja varsinkin poliisia, mikäli tiedonkeruun avulla saataisiin selville häiriöiden juurisyyt. Selvää on tietysti se, että rauhallisista festivaaleista ei juurikaan kerättävää tietoa kerry mutta samaa tilastointia voisi ja pitäisi tehdä muillakin festivaaleilla, jotka eivät välttämättä ole yhtä rauhallisia.

Suurten yleisötapahtumien turvallisuuteen ja asiakkaiden turvallisuuden tunteeseen on monia vaikuttavia seikkoja. Tuska Festivalin asiakaskunta ovat tietävästi keski-ikältään, koulutustasoltaan sekä tulotasoltaan muihin festivaaleihin verrattuna korkeammalla tasolla ja festivaalivieraat ovat

lähtökohtaisesti menneet tapahtumaan nauttimaan musiikista, hyvästä seurasta ja hyvistä antimista. Yleinen näkemys on, että Tuskan ja Flow:n kävijöiden keskuudessa on erittäin hyvä ryhmähenki ja yhteisöllisyys. Uskon, että kyseisten festivaalien järjestäjät haluavat myös pitää yllä näitä arvoja, koska ne vaikuttavat suoraan festivaalin yleiseen viihtyvyyteen ja turvallisuuteen.

7.2 Mahdolliset jatkotutkimusaiheet

Tämän opinnäytetyön ongelmakohtaksi muodostui tilastollisen faktatiedon puuttuminen. En saanut kummankaan festivaalin järjestävältä organisaatiolta minkäänlaisia tilastoja turvallisuuspoikkeamista tai vaaratilanteista. Ymmärryksenäni on, että festivaalit eivät ole järjestelmällisesti tämän kaltaista tietoa keränneet ja saamani turvallisuuspoikkeamien määrät perustuvat pelkästään arvioihin. Näkisin, että tarkempien tilastojen ylläpito olisi tärkeää festivaalialueella tapahtuvien turvallisuuspoikkeamien analysoimiseksi. Tämän tiedon saatavilla oleminen auttaisi järjestäjiä tulevien tapahtumien järjestelyissä ja olisi apuna myös poliisille ja pelastuslaitokselle resurssien arvioimisessa.

Festivaalien tapahtuma-alueella on festivaalien tapahtuma-aikaan kymmeniä tuhansia ihmisiä ja näin suuren ihmismäärän seassa tapahtuu varmasti myös paljastamatonta rikollisuutta. Kymmentuhatpäiseen ihmisjoukkoon mahtuu todennäköisesti myös huumeidenkäyttäjiä sekä -myyjiä. Tästä aiheesta voisi varmasti tehdä jatkotutkimusta siltä pohjalta, miten yleistä huumausaineiden käyttö festivaaleilla on ja miten siihen voitaisiin puuttua järjestäjien ja viranomaisten taholta. Tämän laatuinen tutkimus vaatii kuitenkin poliisin järjestelmien hyödyntämistä ja poliisin taktiikoiden tarkastelua, joten tutkimuksen tulisi olla salassa pidettävä ja se jäisi täten suurelta osin vain poliisin hyödynnettäväksi.

7.3 Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden arviointi

Opinnäytetyöni aihe festivaalien turvallisuusjärjestelyistä on monisyinen aihe, johon on saatavilla vankkaa lakipohjaa ja eri viranomaisten sekä kaupunkien ohjeistusta. Työssäni käsittelin kuitenkin turvallisuusjärjestelyjä vain kahden festivaalin osalta ja vaikka sainkin festivaalien turvallisuudesta vastaavilta henkilöiltä paljon tietoa turvallisuusorganisaatioiden rakenteesta, jäi faktuaalinen tieto turvallisuuspoikkeamien määrästä saamatta ja työssä esitetyt turvallisuuspoikkeamien määrät perustuvat arvioihin. Nämä arviot ovat kuitenkin peräisin kyseisten festivaalien turvallisuudesta vastaavilta henkilöiltä, joten pidän niitä luotettavina. Festivaalien turvallisuusorganisaatioiden rakentaminen on turvallisuuspäälliköiden vastuulla, ja turvallisuuspäälliköt toimivat työtä tehdessään lakien ja ohjeistuksien määrittämien toimintatapojen mukaisesti. Teoriapohjana olevat lait ja säädökset ovat luotettavaa tietoa, jotka perustuvat lainsäädäntöelinten ja viranomaisten määräyksiin ja ohjeistuksiin.

Aiempien tutkimusten osalta löysin ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä sekä ammattikorkeakoulua varten tehdyn artikkelin. Näihin tutkimuksiin oli kerätty kattavasti tietoa monista lähteistä; sekä tutkimuksista että haastatteluiden kautta. Aiemmista tutkimuksista saamani tieto on mielestäni luotettavaa ja aiheeseen liittyvää.

Festivaalien perustietojen osalta keräämäni tieto perustuu festivaalien omien verkkosivujen tietoihin. Festivaalit luonnollisesti pitävät tilastointia yleisömääristä vuosikohtaisesti sekä päiväkohtaisesti. Näiden tilastojen perustana pidetään myytyjen festivaalilippujen määrää, joten tiedot yleisömääristä ovat paikkansapitäviä.

Kokonaisuutena pidän tämän opinnäytetyön materiaalia ja tuloksia luotettavana. Mielestäni opinnäytetyölle asettamani tavoitteet saavutettiin ja vaikka haastateltavien määrä jäi pienemmäksi kuin toivoin, sain muita lähteitä hyödyntämällä ja haastattelujen tuloksia analysoimalla kokoon luotettavan tutkimuskokonaisuuden.

Tutkimuksen eettisyys on tärkeä osa tutkimusprosessia. Eettisyyden arvioinnilla varmistetaan, että tutkimus on toteutettu eettisten periaatteiden mukaisesti ja tutkimukseen osallistuneiden oikeudet on turvattu. Tähän tutkimukseen on suurelta osin hankittu aineistoa täysin julkisista lähteistä, eikä tutkimuksessa ole käsitelty arkaluontoisia tai muuten salassa pidettäviä tietoja. Tutkimusta varten tehtyihin haastatteluihin on kysytty lupa haastateltavilta ja lupa on kysytty myös heidän nimensä ja vastausten avoimeen käsittelyyn tutkimuksessa. Tutkimukseen osallistuneita tahoja on käsitelty oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Osa tutkimuksen eettisistä arvoista koostuu tutkimuksen yhteiskunnallisesta hyödyttävyydestä. Tämän tutkimuksen tuloksista on hyötyä festivaalien turvallisuudesta kiinnostuneille sekä festivaaleja järjestäville organisaatioille.

LÄHTEET

- Aro, P. & Ålander, H. & Hokkanen, L. & Korva, S. & Virkkula, M. 2023, Mitä Flow Festival -kävijä ajattelee vastuullisuudesta ja turvallisuudesta? Oulun ammattikorkeakoulu. Verkkoartikkeli. Luettavissa: <https://vanha.oamk.fi/oamkjournal/2023/mita-flow-festival-kavija-ajattelee-vastuullisuudesta-ja-turvallisuudesta/>
- Flow Festival, 2024. Turvallisuus, yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilö. Luettavissa: <https://www.flowfestival.com/flow-info/turvallisuus/>
- Flow Festival, 2024. Historia. Luettavissa: <https://www.flowfestival.com/historia/>
- Grönfors M. 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät. Hämeenlinna, SoFia Sosiologi-Filosofiapu Vilkka.
- Haikansalo A. & Korander T. 2023. Opinnäytetyöohje. Tampere, Poliisiammattikorkeakoulu.
- Helsingin kaupunki, yleisötapahtumat ja turvallisuus. Luettavissa: <https://turvallisuus.hel.fi/turvallinen-ymparisto/yleisotapahtumat/>
- Helsingin kaupunki, meluilmoitus. Luettavissa: <https://www.hel.fi/fi/yritykset-ja-tyo/yritykset-ja-yrittajat/tapahtuman-jarjestaminen/tapahtumailmoitukset-ja-luvat#melu>
- Helsingin kaupunki, tapahtumailmoitukset ja -luvut. Luettavissa: <https://www.hel.fi/fi/yritykset-ja-tyo/yritykset-ja-yrittajat/tapahtuman-jarjestaminen/tapahtumailmoitukset-ja-luvat#melu>
- Hirsjärvi S. & Hurme H. 2022. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki Gaudeamus.
- Lukkari, A. 2017: Ulkoilmatapahtuman pelastussuunnitelma: Musiikkifestivaalien turvallisuus ja riskien arviointi. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/132079/Lukkari_Antti.pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Metsämuuronen J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Helsinki, International Methelp.
- Pelastustoimi, pelastussuunnitelma. Luettavissa: <https://pelastustoimi.fi/asiointi/pelastussuunnitelma>. Luettu 05.04.2024
- Polisi, yleisötilaisuudet. Luettavissa: <https://www.poliisi.fi/yleisotilaisuudet>
- Ronkainen, S. & Pehkonen L. & Lindblom-Yläne S. & Paavilainen E. 2013: Tutkimuksen voimasanat. Helsinki, Sanoma Pro.
- Sarajärvi A & Tuomi J. 2017: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Salminen S., 2018, IL-jättiselvitys: Tässä ovat Suomen pahimmat rähinäfestarit - Tuska-pomo paljastaa yllätyksen esimerkillisen tuloksen takaa: ”Juomme kuin sienet”. Verkkoartikkeli. Luettavissa: <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/201807132201073020>

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira), Suurten yleisötilaisuuksien hygieeniset järjestelyt ja jätehuolto. Ohje. Luettavissa: <https://valvira.fi/documents/152634019/170988877/Suurten-yleisotilaisuuksien-hygieeniset-jarjestelyt-ja-jatehuolto.pdf>

Sundelin, I. 2023: Tapahtumaturvallisuus osana asiakaskokemusta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. AMK-Opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/802588/Sundelin_Iris.pdf?sequence=2

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, yleisö- ja tapahtumaturvallisuus. Luettavissa: <https://tukes.fi/tapahtumaturvallisuus#tapahtuman-turvallisuussuunnittelu>. Luettu 05.04.2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Turvallisuusasiakirjan laatiminen ja hyödyntäminen. Luettavissa: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/palveluntarjoajan-velvollisuudet-turvallisuusasiakirja#ba96066b>. Luettu 02.04.2024

Tuska Festival 2024, Historia. Luettavissa: <https://tuska.fi/meista/historia/>

Tuska Festival 2024, yhdenvertaisuus- ja häirintäyhdyshenkilöt. Luettavissa: <https://tuska.fi/info/turvallisuus-ja-kielletyt-tavarat/>

LIITE 1

Haastattelukysymykset:

- 1. Minkälainen festivaalin turvallisuusorganisaation rakenne on ollut vuosina 2019–2023?*
- 2. Onko turvallisuusorganisaatioon tullut muutoksia vuosien 2019–2023 aikana?*
- 3. Ovatko organisaatiossa tapahtuneet, mahdolliset muutokset vaikuttaneet festivaalien turvallisuustilanteeseen?*
- 4. Minkälaisia muutokset ovat olleet?*
- 5. Millä tavalla turvallisuusorganisaatio on varautunut mahdollisiin turvallisuushäiriöihin?*
- 6. Millä tavoin turvallisuushäiriöitä on pyritty ehkäisemään ennalta?*
- 7. Onko ennaltaehkäisyllä ollut näkyvää vaikutusta turvallisuushäiriöiden määrään?*
- 8. Millä tavoin festivaalin turvallisuusorganisaatio tekee yhteistyötä viranomaisten kanssa?*